

Anul XIV Nr. 3 (94) 2003

Marina Română

Revista Forțelor Navale Române

Apare la două luni

36 de pagini

34.500 lei

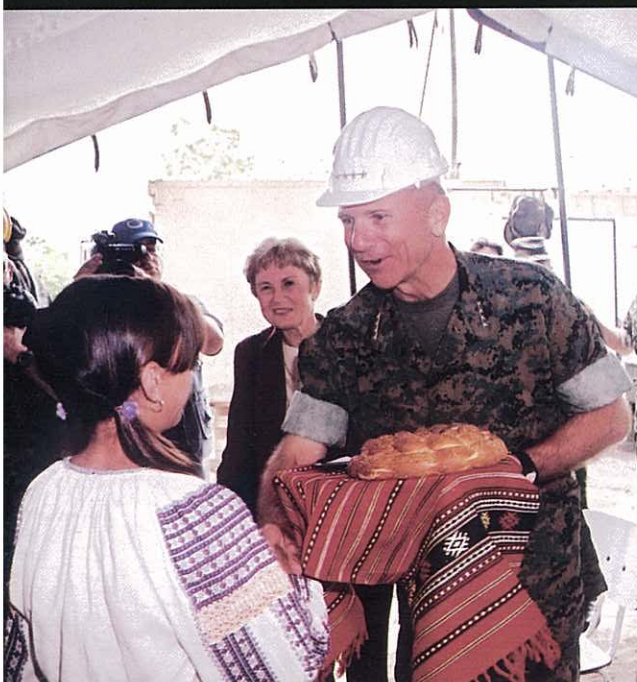

Ochiul Flotei

Ochiul Flotei va fi permanent **atent** la activitatea marinarilor militari și vă va prezenta cele mai semnificative **instantanee** din **Forțele Navale.**

CORNERSTONE 2003

Renovarea Școlii din comuna Corbu. Generalul Michael Hagee (comandantul US Marine Corps), primit cu ospitalitate.

(foto Valentina Ciucu)

CORNERSTONE 2003

Iunie. Capu Midia
Se construiesc drumuri de acces.

(foto Valentina Ciucu)

RECUPERAREA CU BOMBARDUL

4 iunie 2003. Constanța Sud-Agigea. Recuperarea scafandrilor cu bombardul. În barcă, de la stânga la dreapta: MM2 Bogdan Isac, MM2 Marius Deaconeasa și MM2 Adrian Bălăiță.

(foto Bogdan Dinu)

SCAFANDRI

4 iunie 2003. Atac simulat la uscat, ieșirea scafandrilor pe plajă. De la stânga la dreapta: MM2 Tiberiu Neagu, locotenent Paul Adochiei, MM3 Florin Cișmașu, caporal Ionuț Ciufu și în prim plan MM2 Bogdan Isac.

(foto Bogdan Dinu)

Publicarea

fotografiilor dumneavoastră în această rubrică este posibilă numai dacă sunt trimise fie pe hârtie foto (de preferat format 15/21, minim 10/15), fie în format electronic (de preferat format jpg 300 dpi). Ele trebuie să fie însoțite de informații complete care să cuprindă numele tuturor celor identificabili din fotografie, informații despre ceea ce se întâmplă, data și locul unde a fost făcută fotografia, inclusiv numele, gradul și unitatea celui care a realizat fotografia.

Grupul Mass-Media al Forțelor Navale
Hotelul Militar Constanța
B-dul Mamaia Nr. 92

e-mail: costelsusanu@yahoo.com

**GRUPUL MASS-MEDIA
AL FORTELOR NAVALE**

Redactor-șef:

Locotenent-comandor
Leonida STOICA

MARINA ROMÂNĂ

Revistă fondată în 1990,
editată de Statul Major
al Forțelor Navale

Redactori:

Maior Costel SUSANU

e-mail: costelsusanu@yahoo.com

Bogdan DINU

e-mail: redbogdan@yahoo.com

Tehnoredactor: Floare BRÂNZĂ

Fotoreporter: Valentina CIUCU

ADRESA REDACȚIEI:

Hotelul Militar Constanța

B-dul Mamaia nr. 92

0241 - 619 539 (redactor șef)

0241 - 615 700 int. 0172 (redacția)

0241 - 619 539

e-mail: marina_romana@yahoo.com

NORME DE COLABORARE:

Cititorii pot trimite pe adresa
redacției texte și fotografii care se
încadrează în tematica revistei.
Manuscrisele nu se înapoiază.
Răspunderea juridică pentru
conținutul articolelor aparține în
exclusivitate autorilor, conform
art. 206 CP.

COPYRIGHT:

Este autorizată orice reproducere
cu condiția specificării sursei.

DIFUZAREA:

Se difuzează în județele Constanța
și Tulcea prin rețeaua Cuget Liber și
în unități militare.

Se editează 6 numere pe an,
cu apariție la două luni.

ISSN: 1222-9423

B-95003

Tehnoredactarea și tiparul:

B-dul I.C. Brătianu nr. 5, Constanța

Tel: 0241 - 58 21 30, 58 21 19

e-mail: office@cugetliber.ro

DTP: Mariana BĂCIOIU

Coperta I: Scafandri de incursiune
la ieșirea pe plajă

(Foto: Bogdan DINU)

Coperta IV: Cartul de mâine pentru
bricul „Mircea”

(Foto: Valentina Ciucu)

Anul XIV Nr. 3 (94) 2003

SUMAR

ȘTIRI DIN FLOTĂ

4

Pe drumul spre NATO Cooperative Partner 2003

7

Odiseea 2003

8

Marina Română nr. 3 (94) 2003

Atenție, scafandri! 10

**Depășirea unei mentalități
Prima femeie din Forțele
Navale, doctor în științe
militare** 22

ALMA MATER 23

**Liga Ofițerilor din Marina
Militară la moment
aniversar** 24

**Direcția Hidrografică
Maritimă se aliniază
standardelor
internaționale** 26

**Apărarea Europeană:
un proces lung, plin de
obstacole (II)** 28

**O sărbătoare recâștigată
Ziua apelor** 32

**SEMNAL
CARTUL LIBER** 35

➤ Corveta 260 „Am. Petre Bărbuneanu” a participat, în perioada 28-29 mai 2003 la exercițiul bilateral româno-bulgar LIVEX 03, desfășurat în apele teritoriale ale Bulgariei. Împreună cu nava de comandament a exercițiului, fregata bulgară SMELY, s-au executat exerciții navale conform procedurilor NATO: formații și evoluții, reprovizionare pe mare, comunicații, căutarea și descoperirea submarinelor. (V.I.C.)

➤ Obiectivele aplicației CORNERSTONE 2003, care se va încheia pe 15 iulie, încep să se materializeze și sunt de o mare importanță, atât pentru unitățile militare din zonă, cât și pentru unele localități dobrogene. Aceste obiective vizează extinderea și modernizarea școlii din Corbu, elemente de infrastructură și modernizare în unități militare, puțul de la Babadag, care a necesitat foarte multă muncă (forarea la sute de metri adâncime pentru a găsi apa). Tot în cadrul exercițiului își desfășoară activitatea și o echipă medicală CPR (cardio-pulmonary-respiration) din cadrul forțelor SUA. Această echipă a dorit să prezinte în câteva licee din Constanța și Mihail Kogălniceanu o ședință demonstrativă de acordare a primului ajutor în caz de accident cardio-respirator. (V.I.C.)

▲ La Centrul Radioelectronic și Observare s-a desfășurat, în perioada 16-21 iunie, aplicația tactică cu trupe „CALLATIS 2003”. Tema acestei aplicații a fost „Acțiunile de război electronic ale Centrului Radioelectronic și Observare, aflat în subordinea Comandamentului Operațional Naval, pe timpul desfășurării operației de apărare antidesant a Dobrogei” și a avut drept scop antrenarea personalului centrului, întrunit și unitar, pentru planificarea, organizarea, conducerea și executarea activităților și misiunilor specifice. (V.I.C.)

➤ Ziua Drapelului Național s-a sărbătorit și la Constanța pe 26 iunie. Cu această ocazie s-au organizat ceremoniale militare și religioase care au inclus coborârea drapelului național, sfințirea acestuia în catedrala Sf. Petru și Pavel și înălțarea pe catargul din fața Prefecturii Constanța. (B.D.)

ȘTIRI DIN FLOTĂ

➤ În perioada 7-12 iunie 2003 s-a aflat în vizită oficială în România o delegație militară din SUA, condusă de directorul executiv al Structurii de Informații a Marinei Militare, Claudia Clark (împreună cu doi colaboratori). Delegația, însoțită de atașatul naval american, căpitan-comandorul Jeffrey Taub, a fost primită la Comandamentul Operațional Naval din Constanța de către șeful de stat major, comandor Dan Leahu, și a vizitat portul și Baza Navală Constanța, submarinul DELFINUL și fregata MĂRĂȘEȘTI. (V.I.C.)

➤ Șeful Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Corneliu Rudencu, a primit, în ziua de 29 mai 2003, vizita atașatilor militari acreditați la București. Activitatea a avut drept scop evidențierea rolului Forțelor Navale în procesul de aderare a României la NATO și prezentarea progreselor făcute în acest sens. Intrevederea nu a decurs ca o expunere, ci a fost un dialog prin care s-a încercat limpezirea tuturor neclarităților pe care reprezentanții armatelor străine le au vizavi de procesul de restructurare din Forțele Navale. Urmează ca în luna iulie delegația să facă o vizită în Garnizoanele Constanța și Brăila. (V.I.C.)

➤ De ziua Înălțării Domnului și Ziua Eroilor, 3 iunie, s-au desfășurat, în Municipiul Constanța, ceremonii militar-religioase, depuneri de coroane și jerbe de flori la monumente reprezentative. Manifestări dedicate evenimentului au avut loc și la Cercul Militar și Muzeul Marinei Române. Au participat oficialități ale orașului, ofițeri activi, în rezervă și în retragere, veterani de război. (V.I.C.)

➤ Cu prilejul Zilei Internaționale a Copilului, 1 iunie, Cercul Militar Constanța a găzduit, pe 29 mai, festivalul-concurs „Universul Copilăriei”, ediția 2003. Manifestarea a fost organizată de Cercul Militar Constanța în colaborare cu Inspectoratul Școlar Județean Constanța și la ea au participat copii de la majoritatea grădinițelor din oraș care au prezentat scurte spectacole cu teme diferite. Am remarcat spectacolul marinăresc prezentat de copiii Grădiniței nr.51 (Badea Cârțan), câștigătorii acestei ediții și singurii care au evoluat îmbrăcați în uniforme de marină (mai mult sau mai puțin „reglementare”, deși am observat berete „originale” cu panglica „Marinei Militare”, caschete de ofițeri, tricouri și gulere marinărești). (B.D.)

ȘTIRI DIN FLOTĂ

➤ Cu ocazia Zilei Internaționale a copilului, la Muzeul Marinei Române a fost vernisată expoziția de desene „Copii iubesc marea”. Acuarelele expuse au fost semnate de 40 de elevi din clasele IV-VIII de la Școala nr. 10 „Mihai Koiciu”, membri ai subfilialei Constanța a Ligii Navale Române „Amiral Petre Bărbuneanu”. Lucrările surprind marea în ipostaze și cromatică diverse, așa cum este ea percepută de sufletul, mintea și ochii unui copil – un nou univers de explorat. (F.B.)

➤ În ziua de 14 iunie 2003, aviatorii dobrogeni au fost oaspeții Muzeului Marinei Române la vernisajul expoziției „AVIA-2003”. Cu acest prilej a fost evocată și activitatea filialei Constanța a Asociației Române pentru Propaganda și Istoria Aeronauticii, care a împlinit în această vară 10 ani de la înființare. S-a adus un omagiu tuturor celor care și-au pierdut viața în misiuni. (F.B.)

➤ În perioada 22 mai-1 iunie s-au desfășurat, la Academia Navală „Mircea cel Bătrân”, concursurile

sportive și aplicativ-militare de vară între instituțiile militare de învățământ. Au participat concurenți din Academia

Forțelor Terestre, Academia Forțelor Aeriene, Academia Tehnică Militară, Academia Navală, Școala Militară de Maiștri și Subofițeri Pitești, Școala Militară de Maiștri de Aviație Mediaș și Școala Militară de Maiștri a Forțelor Navale. La clasamentul general, Academia Navală „Mircea cel Bătrân” s-a clasat pe locul II (după Academia Forțelor Terestre Sibiu), dar surpriza competiției a fost câștigarea turneului de volei de către sportivii marinari, antrenați de Gheorghe Ungureanu. Această cupă a fost câștigată anual, din 1984 până în prezent, de Academia Forțelor Terestre din Sibiu. De asemenea, tot pe locul I s-a clasat și echipa de baschet, antrenată de Aurel Bejan. Șeful catedrei de sport, căpitan-comandor Virgil Ene, i s-a conferit diploma de excelență pentru cea mai bună organizare a acestor concursuri. (V.I.C.)

➤ În ziua de 22 iunie s-a sărbătorit la Constanța Ziua Apelor Române. După ridicarea pavilionului la Comandamentul Operațional Naval (faleza Cazino) și intonarea Imnului de Stat, au început în Portul Tomis, precedate de ceremonialul religios, manifestările dedicate evenimentului: concursuri și jocuri sportive distractive, demonstrații ale scafandrilor autonomi, concert de fanfară, plimbări pe mare cu ambarcațiuni aparținând Yacht Clubului Regal Român și un program artistic. Dedicată evenimentului a fost și masa rotundă cu tema: „Ziua Apelor Române – prezent și viitor”, care s-a desfășurat la Cercul Militar

Constanța, în ziua de 20 iunie. Organizatorii tuturor activităților au fost Arhiepiscopia Tomisului, Comandamentul Operațional Naval, Liga Navală Română – Filiala Constanța, Yacht Clubul Regal Român, Liga Ofițerilor din Marina Militară și Liga Maiștrilor Militari de Marină. (F.B.)

➤ Cu prilejul zilei armei „MUZICI MILITARE”, Fanfara Forțelor Navale a susținut, în data de 27 iunie 2003, la clubul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân”, un concert de promenadă, sub bagheta dirijorală a căpitanului Cornel IGNAT. (F.B.)

Pe drumul spre NATO

Exercițiul

Cooperative Partner 2003

**Locotenent-comandor
Leonida STOICA**

În perioada 20 iunie – 5 iulie 2003, în marea teritorială a Ucrainei și apele internaționale ale Mării Negre s-a desfășurat cea de-a noua ediție a exercițiului combinat întrunit NATO/PfP „COOPERATIVE PARTNER 2003”.

COOPERATIVE PARTNER este un exercițiu care se desfășoară anual, fiind găzduit, prin rotație, de țările riverane Mării Negre, membre ale Parteneriatului pentru Pace. De țara noastră a fost găzduit în anii 1998 și 2002.

Activitatea, constând anul acesta în executarea unei operațiuni de răspuns la criză și de asistență umanitară, a fost organizată de către Comandamentul aliat din sudul Europei – AFSOUTH și condusă de către Comandamentul Naval al NATO din sudul Europei – NAVSOUTH și Comandamentul Forței de Lovire din Sudul Europei – STRIKFORSOUTH.

La exercițiu au participat ofițeri de stat major, forțe navale și aeriene ale statelor riverane Mării Negre, forțe navale și aeriene din Grecia, Franța,

Italia și SUA precum și navele din grupările permanente STANAVFORMED (gruparea navală permanentă NATO din Marea Mediterană) și MCMFORSOUTH (gruparea navală NATO de luptă antimină din Sudul Europei).

În ceea ce privește Forțele Navale Române, acestea au participat la activitate cu fregata „Mărășești”, dragorul maritim „Slt. Alexandru AXENTE”, o grupă de scafandri minori (EOD), doi ofițeri de stat major în cadrul Centrului Operațional Întrunit, un ofițer în echipa de evaluatori NATO și un ofițer în Comandamentul pentru conducerea acțiunilor submarinelor din Turcia.

Acțiunile desfășurate în comun de către forțele NATO și cele partenere timp de două săptămâni au vizat, printre altele, promovarea înțelegerii reciproce și cooperării, antrenarea comună în exercitarea procedurilor de comandă și control NATO în operațiuni maritime, antrenarea în executarea procedurilor NATO de comunicații în operațiuni întrunite, executarea coordonării combinate a traficului navelor de luptă și a celor amfibii pentru suportul operațiunilor desfășurate în sprijinul păcii, antrenarea în executarea

acțiunilor de aplicare a embargoului maritim sau executarea acțiunilor de căutare și salvare a submarinelor dispărute folosind procedurile NATO.

Pentru forțele navale române ineditul acestei aplicații a constatat în faptul că Dragorul Maritim „Slt. Alexandru AXENTE” a fost evaluat într-o formulă NATO pentru misiuni specifice. Acest lucru a însemnat că pe parcursul celor două săptămâni, de-a lungul activităților de dragaj, de supraveghere maritimă, de remoraj, de transfer de materiale ușoare sau de comunicații, o echipă de experți NATO au verificat și evaluat nava, certificând, total sau parțial, capacitatea acesteia de a îndeplini misiuni în cadrul Alianței nord-atlantice.

Iată, așadar, că după mutarea Statului Major al Forțelor Navale la București, după despărțirea lanțului administrativ de cel operațional prin înființarea Comandamentului Operațional Naval la Constanța, acum, prima navă, primul tip de navă românească a primit certificatul NATO, făcându-se un nou pas important pe drumul creșterii interoperabilității între forțele aparținând țărilor NATO și Forțele Navale Române.

ODISEEA 2003

*„Europa există în România și România există în Europa. Am arătat tuturor că, într-o lume traversată încă de războaie, arta și cultura pot promova prietenia și pot aduce pacea.” Acesta era mesajul transmis echipajului navei-școală **CONSTANȚA** și actorilor români și francezi de către ministrul culturii, Răzvan Theodorescu, la încheierea misiunii **ODISEEA 2001**. O misiune inedită pentru marinarii militari români, care s-au implicat cu entuziasm în proiectul cultural internațional inițiat de Richard*

*Martin, directorul Teatrului Toursky din Marsilia și vicepreședinte al Institutului Internațional al Teatrului Mediteranean, derulat în colaborare cu Teatrul Bulandra din București. Spectacole de teatru, folclorice, coregrafice, expoziții de fotografii, proiecții de filme, seri literare au fost numai câteva dintre momentele de atracție care au situat nava **Forțelor Navale Române** în centrul atenției pe timpul acostării în 16 porturi din 9 țări.*

***ODISEEA 2003** confirmă, de fapt, succesul deosebit de care s-a bucurat prima ediție. Între 2 iunie și 23 iulie nava-școală **CONSTANȚA** poartă din nou simbolurile păcii, diversității și*

bogăției culturale în 17 porturi din 12 țări. O practică de vară consistentă pentru studenții Academiei Navale și elevii Școlii Militare de Maiștri a Forțelor Navale, aflați la bord, o ocazie deosebită pentru echipajul comandat de căpitanul Bogdan Vochițu de a se antrena și a reacționa eficient pe timpul îndeplinirii unor misiuni de lungă durată. Anul acesta comandantul marșului este contraamiralul de flotilă Ioan Costi, comandantul Flotilei Fluviale.

*La prima ediție interesul mass-media românești și străine a fost pe măsura ineditului și anvergurii proiectului. Grupul Mass-Media al Forțelor Navale, prin produsele mediatice furnizate – articole ample și detaliate în revista **MARINA ROMÂNĂ** sau emisiuni radio-TV – a „imortalizat” evenimentul, împărtășindu-l cu dumneavoastră. Regretăm că nu o putem face și anul acesta, în lipsa unui corespondent la bordul navei și sperăm că potențialul formidabil de imagine pentru **Forțelor Navale**, furnizat de acest proiect, va fi exploatat în mod activ și profesionist și nu se va rezuma la seria de interviuri biografice publicate până în prezent.*

Maior Costel SUSANU

A photograph of three divers in the water. They are wearing diving masks and snorkels. The diver in the center is wearing a black mask and a yellow tank. The diver on the right is wearing a red mask and a yellow tank. The diver on the left is wearing a red mask and a yellow tank. They are all looking down at something in the water.

Reportaj în apnee

ATENȚIE, SCAFANDRI!

Bogdan DINU

Timp de trei zile ne-am aflat, în mare și în port, printre scafandrii de luptă minori și de incursiune. I-am însoțit în misiuni și scufundări, i-am văzut cum lucrează, cu ce materiale și în ce condiții. Vă prezentăm o „radiografie” a scafandrilor de luptă care, în ultima vreme, s-au aflat, nemeritat, într-un

anumit con de umbră. Chiar dacă au fost subiect de reportaj pentru o cunoscută revistă de pe piață, chiar dacă lumea îi cunoaște ca trupe de elită (ceea ce nu este departe de adevăr), la diferite „adâncimi” existențiale și profesionale ale acestor luptători există încă multe zone care rămân în „ape tulburi”.

Breath-hold report

WATCH OUT, DIVERS!

We've been with the combat divers for three full days, both in the sea and in the harbor. We join them for diving while observing their work and equipment, and we join them for mission. It's been rather an „X-ray“ of combat divers, meritorious people left lately in shadow.

Even though they were headlines for a popular magazine and people know them as elite troops (which is not that far from the truth), at “deep” existence and professional levels of those war-fighters there are still areas of “muddy waters”.

Trotii, mare și scafandri

Întâmplător, ieșirea pe mare a scafandrilor deminori a fost una aglomerată. Participau două din grupele grupului la care s-au adăugat și cursanții Școlii de scafandri de la Centru. Ieșim cu vedeta Venus. În comandă, căpitanul Florin Mocanu, în prezent ofițer secund pe Midia, dar care ani de zile a fost comandantul vedetei. Deși operațiunea de piturare a propriei nave îi „frigea mâinile”, timp de trei zile a ieșit cu vedeta pentru a superviza examenul de comandanți de nave pe care îl dădeau ofițerii scafandri, în „parohia” cărora se află acum navele. „Utilizatorii” au devenit și „proprietarii” nu doar „beneficiarii”.

Puntea pupa se aglomerează rapid: bombard, butelii, costume de scufundare, labe, fir electric, motor de barcă, lăzi, cutii, bidoane, trotii, capse, saule, parâme. Misiunea de azi? LD 4. Un acronim banal – semnifică lucrări de distrugere sub apă – din paginile unui plan pentru pregătirea de luptă. Un exercițiu, dar cu trotii cât se poate de

real. Un exercițiu dincolo de care se află o încărcătură extraordinară: emoția și nervozitatea evidentă a celor din cursul de inițiere, în contrast cu siguranța celor care realizează încărcăturile explozive, stabilirea echipelor, a oamenilor și a algoritmului de lucru, a distanțelor de siguranță, vizita medicală, instructajul, coborârea bombardului, a echipamentului și a oamenilor. Apoi liniște. Pentru cei care rămân la bord urmează așteptarea. Urmăresc bombardul care se află, undeva, la vreo 500 de metri, oamenii care intră sau ies din apă. Tensiunea e transferată celor care lucrează la 20 de metri sub apă, pe fundul nisipos-mălos, instalând încărcătura. Ca orice lucru produs de om, există posibilitatea ca trotiul sau capsele să nu funcționeze, dar acest lucru se întâmplă rar. Dacă ai ochi buni zărești și învolburarea apei când sunt detonate cele 600 de grame de trotii. Rutină? Nicidecum. Se lucrează cu exploziv, trotii detonat electric și nimeni nu glumește; sunt închise chiar și telefoanele mobile. Anul trecut, în aceeași zonă, Constanța Sud-Agigea,

au fost găsite două mine din vremea ultimului război mondial. Aproape de o rută de navigație, aproape de intrarea în port. Și ele au fost detonate tot de scafandrii deminori.

Scafandri deminori sau EOD ?

În Forțele Navale Române toată lumea îi cunoaște drept Grupul de Scafandri de Luptă Deminori sau, mai nou, EOD. Acesta este un concept adoptat relativ recent la noi (în traducere Explosive Ordnance Disposal) și se referă la neutralizarea tuturor dispozitivelor explozive. În flotele occidentale specialiștii EOD țin cu preponderență de forțele de uscat, dar pentru că a fost nevoie de dezvoltarea unei astfel de ramuri și sub apă, scafandrii, care erau cunoscuți sub numele de „mine clearance divers”, au fost specializați sub numele de EOD pentru că, în ultimă instanță, luptau împotriva minelor, dar și a oricăror dispozitive explozive.

Uneltele vieții și ale morții. MM1 Liviu Dediulescu configurează încărcăturile explozive.

Caporalul Cristian Carp
pregătindu-și echipamentul
individual de scufundare.

În viziunea căroră exersarea cunoștințelor de specialitate la suprafață este o condiție pentru aplicarea lor sub apă. În definitiv, specialiștii EOD sunt cei care luptă și la pace și la război, gradul de risc fiind, în bună măsură, dictat de gradul de pregătire profesională. De aici și respectul de care se bucură în majoritatea țărilor civilizate “.

Scafandrii deminori sunt calificați să execute scufundări cu aer până la adâncimea de 60 de metri sub apă. Următorul pas este către aparatul de respirat cu circuit semi-închis, complet amagnetic, care se fabrică în Vest, dar la prețuri mari (pentru un aparat ușor magnetic – deci nu nonmagnetic – suma vehiculată este în jur de 30.000 euro).

După cum am mai scris și cu alte prilejuri, Grupul de Scafandri Deminori – și nu numai – a fost restructurat. A fost redus numărul de grupe, s-a redus numărul de ofițeri și de militari angajați cu contract, dar a crescut numărul de maiștri militari (ei sunt cei în măsură să cunoască tehnica în detaliu, să facă reparații minore și să facă deducții tehnice mult mai evolute). În cadrul grupului este în curs de operaționalizare o grupă EOD și majoritatea eforturilor sunt îndreptate în această direcție pentru a avea în cât mai scurt timp o echipă capabilă să opereze într-un mediu internațional, la standard

NATO. „Față de restul grupului, suntem poate puțin mai avansați prin gradul de selecție și prin faptul că i-am ales pe cei mai buni pentru a încadra grupa și pentru că avem un program intensiv de pregătire” ne-a precizat căpitanul Adrian Onțică, șeful grupei. Îi putem remarca, printre alții, pe MM1 Adrian Cristocea, cel mai bun tehnician, MAC Marian Neculcea, un foarte bun înotător, MM2 Mădălin Velu, cel mai bun scafandru al grupei sau MAC Andrei Trifu. Toți sunt foarte buni sportivi, Trifu și Velu ocupând locul I pe Forțele Navale la concursul de arte marțiale. La momentul documentării grupa se pregătea pentru participarea la exercițiul COOPERATIVE PARTNER 2003.

În România conceptul EOD a apărut atunci când am dorit să ne aliniem la standardele Alianței. Prin 1998-1999 au apărut primele evaluări – ce aveam - și a început orientarea procesului de achiziții. „Noi ne aflăm în faza achiziționării echipamentelor amagnetice pentru a ne putea apropia de minele evoluate și a acumulării de pregătire de specialitate, și mă refer la algoritmul de folosire a echipamentului pentru posibilitatea apropierei de minele evoluate și a perfecționării pregătirii de specialitate – pentru cunoașterea tehnologiilor EOD și a standardelor de operare actuale, două laturi complementare absolut necesare în definirea profesională a subunității” –

ne-a declarat locotenent-comandorul Marian Marin, comandantul grupului. Care sunt misiunile grupului? Căutarea, descoperirea, identificarea și lupta împotriva dispozitivelor explozive plasate în raioane maritime, portuare, bazine portuare, structuri submerse din port, porți de ecluze, docuri uscate sau plutitoare. În general, scafandrii deminori sunt specializați în lupta contra minelor în cadrul porturilor. Pot fi folosiți și la recuperarea de materiale de pe epave sau în misiuni de salvare. Locotenent-comandorul Marian Marin: „Cu pași înceți ne îndreptăm către o specializare și în domeniul intervenției antimină la obiective de la uscat, urmând exemplul școlilor vestice EOD,

Interoperabilitate, dotări și dorințe

„Pentru activitatea de scufundare interoperabilitatea este asigurată, în sensul că toate structurile de scafandri din lume operează cu aparate de scufundare sub apă. Dacă ele funcționează și suntem pregătiți să le folosim înseamnă că suntem interoperabili pentru activitatea de scufundare. În ceea ce privește interoperabilitatea pentru misiunile de luptă antimină, suntem într-un proces continuu de achiziții. Am achiziționat primele aparate ușor magnetice și, din câte cunosc, pe lista de priorități a marinei se află achiziționarea de aparate amagnetice pentru toată grupa care urmează să fie operaționalizată. Pentru a figura drept complet interoperabili trebuie să existe o evaluare, care încă nu a avut loc, deși inițial au existat discuții ca ea să aibă loc la COOPERATIVE PARTNER 2003. Din moment ce nu avem încă tehnică și aparate amagnetice, nici nu poate fi vorba de o evaluare EOD” – ne-a precizat locotenent-comandorul Marian Marin.

O altă problemă care merită a fi atinsă este cea a lipsei unei baze de date (reale și complete) proprii despre minele existente și, în consecință, și a unui manual EOD care să cuprindă algoritmi de acțiune pentru fiecare mină în parte. În prezent scafandrii minori români își cunosc propriile mine, adică cele produse de centrele specializate românești, mai vechi sau mai noi, datele despre minele de tehnologie străină fiind insuficiente. În condițiile evoluției rapide a tehnologiei minelor, și mai ales a senzorilor acestora, lucrurile nu stau deloc bine la acest capitol. Abia anul acesta s-a înființat la nivelul Statului Major al Forțelor Navale și al Statului Major General un birou EOD și, probabil, lucrurile se vor îmbunătăți.

Achtung, minen!

Toamnă, o zi de octombrie a anului trecut. Zona: Constanța Sud – Agigea. Un pescador anunță prin radio că a prins în plasă un obiect ce pare a fi o mină marină și solicită asistență. Este unul din scenariile des întâlnite în

Căpitanul Adrian Onțică cere voluntari pentru degajarea minei. Liniște, oamenii ezită puțin, e totuși o mină veche, nu se știe în ce stare, mai mult, cu una din „antene” îndoită. Aici intervine MM2 Mădălin Velu, după cum ne-a mărturisit, hotărât și dornic să rezolve situația. Doar cu pumnalul de scufundare în dinți, sare în apă și se apropie de mina ce sălta înșelător în plasă. Curaj? Frică? „Mi-a fost frică. Nu atât pentru mine, dacă exploda nu mai simțeam nimic, mă spulbera complet, cât pentru colegii mei din barcă. Eram îngrijorat mai ales de faptul că una din „țâțele” minei (fiind vorba de o mină de impact, termenul semnifică „antena” sau elementul galvanic care declanșează detonarea la impact) era îndoită. Cu o mână manevram mina, cu cealaltă am tăiat câteva ochiuri de plasă și am reușit să o eliberez. Nu a fost totuși mare lucru.” Fiind deja seară, mina a fost legată, lestată și detonată a doua zi dimineață tot de MM2 Velu și căpitanul Adrian Onțică. S-a dovedit că era o mină nemțească veche din al doilea război mondial, dar păstrată într-o stare foarte bună.

MM2 Mădălin Velu nu este un erou pentru colegi, dar cu siguranță nici un anonim. Era prima oară când acționa la o astfel de mină, dar asta nu l-a oprit să se ofere voluntar. Desigur, unii ar spune că și-a făcut doar meseria pentru care este plătit, dar lucrurile nu stau chiar așa de simplu în zilele și în societatea noastră. Dacă trimitem oameni în astfel de misiuni, iar ei își asumă riscurile corespunzătoare, este de datoria noastră să le asigurăm echipamentul, instruirea, standardele și drepturile – de orice natură – care li se cuvin. Împreună cu toată echipa care a acționat atunci, MM2 Velu a fost recompensat conform reglementărilor legale. Că la ziua de soldă, după reținerea impozitelor și taxelor legale, nu a mai putut să-și dea seama dacă a primit ceva, este altă problemă! Ca și a nivelului soldelor din armată. Oricum, a fost un caz în care s-a intervenit la o mină reală și s-a lucrat cu exploziv real. După cum ne spunea comandantul grupului, ar trebui ca cel puțin o dată pe lună scafandrii să aibă posibilitatea să pună mâna pe explozibil real și să configureze încărcături pentru diverse efecte și pentru misiuni multiple, începând de la distrugerii de materiale de diverse facturi și până la efecte de străpungere în materiale metalice care să simuleze corpuri de mină.

MM2 Mădălin Velu

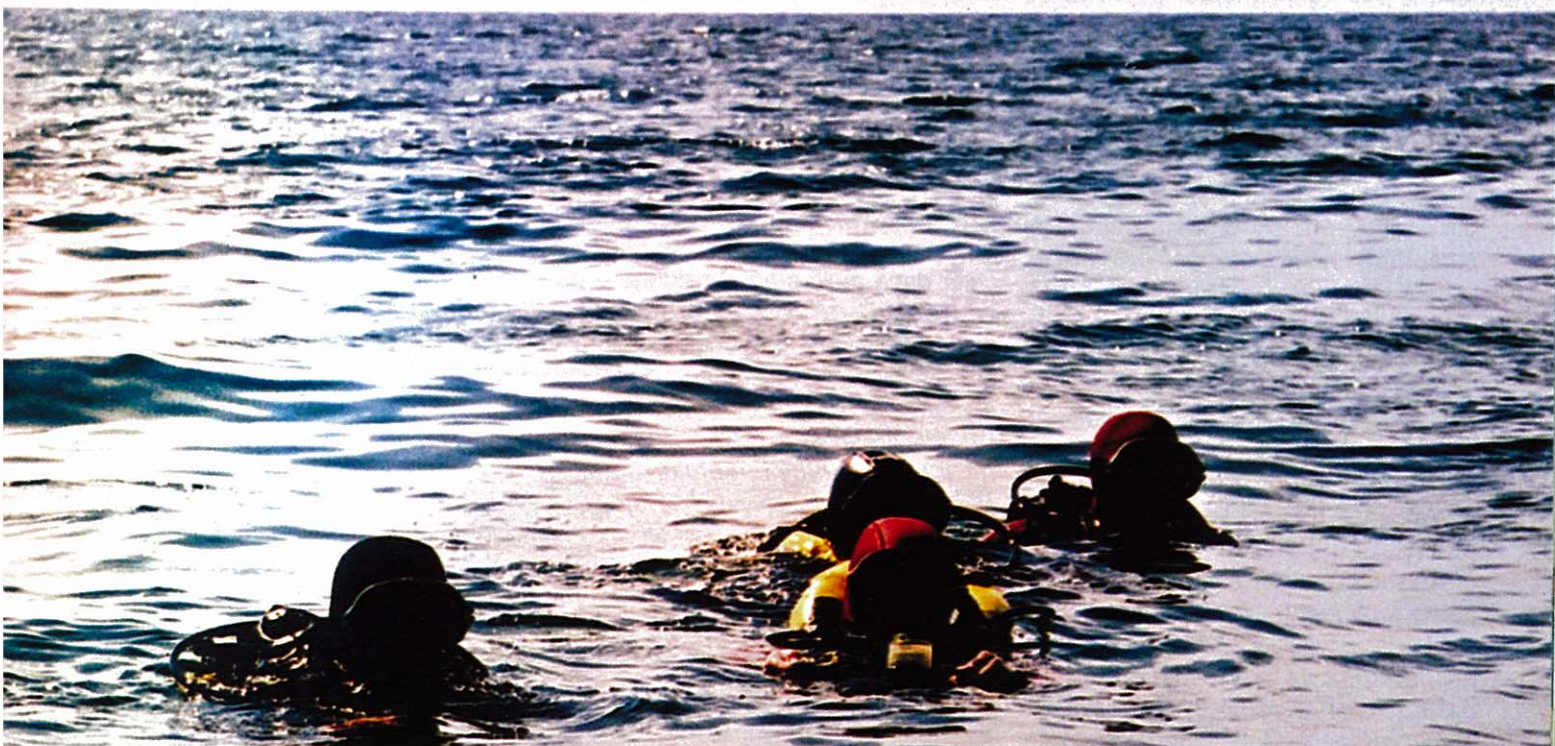
Costumele amagnetice reprezintă prioritatea. Dar și partea de echipamente specifice de suprafață este, în mare măsură, neacoperită: costume antifragmentare, păături din kevlar pentru acoperirea explozibilului pentru diminuarea pericolului în zonele populate ca să nu mai vorbim de explozibil (se folosește în continuare trotil dar chiar din anul acesta se vor introduce explozivi plastici).

ultimii ani în care sunt implicați de fiecare dată scafandrii minori. Se constituie rapid o echipă care se deplasează la fața locului și face primele constatări. Prima operație care trebuia efectuată era degajarea minei din plasa de pescuit. Speriat, echipajul pescadorului, care „plimba” mina de ceva vreme, amenința cu tăierea plaselor și lăsarea minei în derivă. Începea să se însereze și o decizie trebuia luată, pe loc.

Drumul scafandrilor „în albastru“

INCURSORII

Este greu să încerci să stabilești o ierarhie valorică a scafandrilor de luptă deminori și de incursiune. Deși toți se numesc scafandri de luptă, diferența este dată de misiunile pe care le îndeplinesc. Nici măcar apelativul, uzual, dar nu și oficial, de SEAL care li se mai atribuie incursorilor nu este acceptat de ei. Forțele Speciale ale fiecărei țări (și în Forțele Navale putem considera că au acest statut) au denumiri naționale specifice. Iar în Forțele Navale ei se numesc Grupul de scafandri de luptă de incursiune. Ne-a precizat-o clar, cu mândrie, chiar de la început, locotenent-comandorul Alexandru Costachi, comandantul grupului, cel care ne-a fost gazdă pe mare timp de două zile. Au fost zile pline, s-a ieșit atât cu vedeta Marte cât și cu Venus, au fost salturi din vedetă, recuperări cu bombardul sau incursiune la țarm.

Și la acest grup există o grupă care se află în proces de operaționalizare și cei mai buni oameni sunt acolo, sub conducerea căpitanului Ion Adrian Lupașcu. Regăsim aici nume cunoscute în marină: MM1 Dorian Bănică, MM2 Stelică Bănică, sportivi desăvârșiți, sau mai tinerii MAC Florin Păian sau Valentin Grosu.

Pe mare am însoțit o altă grupă însă, fapt reflectat poate și în culoarea mai „pestriță“ a costumelor de scufundare, din generații diferite. Prima zi a fost destul de liniștită. Mare calmă, cer acoperit, 12 metri de apă sub chilă și condiții bune de scufundare. Algoritmul activității este cel cunoscut: se fac echipele, vizita medicală, se verifică echipamentul. Grupa are doi începători; obligatoriu vor intra în echipă cu „bătrânii“ pentru că meseria se învață și se „fură“ de la cei cu experiență. Caporal sau locotenent, nu contează gradul. Astăzi, grupa execută o misiune relativ ușoară: controlul corpului de navă. Trei câte trei scafandrii verifică pe rând corpul navei și arealul din jurul ei. De fapt, aceasta este o misiune specifică scafandrilor deminori, dar care intră și în pregătirea celor de incursiune tocmai pentru a-i suplini, dacă este cazul.

Misiunile grupului sunt, în general, cele ale forțelor speciale. Cea mai importantă: culegerea de informații, element vital în război. Apoi, misiunile specifice: atacul sau distrugerea unei nave, capturarea navei sau doar a documentelor, a prizonierilor, atacul sau misiunile antiteroriste la alte obiective, cum ar fi platformele petroliere.

Salt în siaj

În linii mari scenariul unei astfel de misiuni a fost pus în practică a doua zi cu vedeta MARTE. Salturi spectaculoase din pupa vedetei, doar în costume de scufundare sau echipați complet, recuperarea cu bombardul sau un exercițiu de incursiune. Privite de la bord sau din exterior lucrurile nu par atât de grele. Probabil că până nu ajungi să sari în siajul învolburat al vedetei la viteză mare sau până nu îți simți cum se dislocă umărul la recuperarea cu inelul în bombard îți va fi greu să apreciezi la adevărata lor valoare pe acești oameni sau antrenamentele lor. După ce ajung în apă au foarte puțin timp să se alinieze și să se distanțeze egal unul de celălalt, din mijloc spre extremități, pentru a putea fi recuperați de bombard. Când vedeta se întoarce pentru recuperare îi vezi aliniați, capete la suprafața apei, în așteptare. Concentrare, coordonare, forță, experiență, toate sunt importante. Trebuie să ai o distanță suficientă față de cel din față, să nu fii prea departe de bombard – pentru că ratezi inelul și te întorci înot în port – dar nici prea aproape, să nu „întri” sub vedetă. Primul om din bombard ține inelul, aplecat mult peste bord pentru a facilita scafandrilor agățarea acestuia. Odată agățat inelul scafandru încearcă să se salte pe bordaj în timp ce al doilea om din bombard îl ajută să se rostogolească în barcă. Se urcă imediat pe vedetă pentru a elibera locul celui care urmează.

Ceea ce te frapează, încă de la început, este dragostea de meserie și imensa dorință de scufundare. Exprimată impulsiv sau reținut, prin priviri sau gesturi. Poate părea greu de înțeles pentru cineva din afara marinei, dar scafandrii nu se scufundă oricum și oricât. Această dorință de scufundare trebuie să se supună orelor de scufundare alocate și planului de instrucție. Cu alte cuvinte nu doar intrare în apă ci scufundare în cadrul tactic. Pentru că aceste ore se plătesc, bugetul e limitat, iar obiectivele de pregătire trebuie atinse. Acestea au fost și motivele pentru care scafandrii au avut mult de pierdut în urma unor nereguli constatate la numărul acestor ore de scufundare care au constituit obiectul unor verificări ale comisiei de audit. Mulți au trebuit să plătească din buzunar sume mari și încă mai plătesc. O bună perioadă din anul trecut, în loc

MM3 Tiberiu Neagu executând un salt cu echipament de pe vedeta MARTE.

să se scufunde oamenii au pierdut timpul cu cercetări administrative. Necesare poate, dar neplăcute pentru toată lumea. Iar greșelile se plătesc, chiar dacă mulți s-au considerat – de multe ori pe bună dreptate – nedreptățiți. Ca o consecință directă, a scăzut semnificativ numărul orelor de scufundare. „Anii trecuți oamenii făceau în jur de 400-800 de ore de scufundare. În 2002, din ordinul șefului Statului Major al Forțelor Navale s-a ajuns la

100. Normal și firesc ar fi 150 de ore.” – ne-a declarat comandorul Dorin Dănilă, comandantul Centrului de Scafandri.

În două zile poți afla câte ceva despre acești oameni. Poate nu îi poți înțelege pe deplin, dar cel puțin te poți apropia de ei. La pupa vedetei, învăluți de fumul eșapamentului ce cuprinde totul înaintea saltului, atunci când se echipează sau în bombard. Tușele groase în care îți creionează realitatea nu pot înșela pe nimeni și nu ne determină să credem că vor abandona prea curând profesia.

Însoțim din bombard mersul scafandrilor pe sub apă simulând o incursiune la țarm. Cu „bătrânul” Bălă la cârmă (MM2 Adrian Bălăiță, unul dintre cei mai vechi, dacă nu cumva cel mai vechi din grup) și comandantul grupului scoțând apa din barcă cu un ispol improvizat, urmărim din bombard bulele de aer care îi trădează pe scafandri în deplasarea lor și discutăm despre dotare. Problema este reală.

„Dotarea grupului este insuficientă, într-un fel se repercutează și asupra noastră starea economiei naționale dar, personal, consider că este mai mult decât atât. Costurile de întreținere și de dotare ale unei subunități de forțe speciale nu sunt foarte mari, iar efectele pe care le poate produce o astfel de subunitate sunt enorme. Dotarea noastră trebuie să fie diversificată și la zi, adică să avem tot ceea ce este mai bun pe piață. La noi se pare că se întâmplă invers. Un exemplu: încă mai avem în dotare ranițe care numai echipament de forțe speciale nu pot fi considerate. Viitorul este al tehnologiei și al forțelor speciale. Ultimul război din Irak a confirmat acest lucru. Grupul suferă în continuare la costume de scufundare, care nu sunt profesionale, ca și la parașute. De altfel, salturile cu parașuta nu au dispărut, dar au devenit extrem de rare.”

În legătură cu parașutismul la scafandri am dorit să aflăm care este și părerea comandurului Dorin Dănilă, care a manifestat o disponibilitate totală față de toate problemele discutate: „Nu sunt împotriva parașutismului la scafandri. Un salt cu parașuta se plătește, omul își asumă un risc, este legal și eu nu am nimic de comentat la acest aspect. Dar, din punct de vedere a ceea ce îmi propun eu, vreau ca scafandrii să ajungă profesioniști desăvârșiți în primul rând în pătrunderile pe sub apă. Acesta este obiectivul meu. Sunt de acord cu faptul că scafandrii trebuie să facă incursiune din apă, din aer sau de pe uscat, dar nu vreau să ajungem să fim specialiști în parașutism și nu în scufundări sau să vină cei de la cercetare și să ne dea lecții de scufundare.”

Achizițiile – un proces greoi și birocratic?

O altă problemă este aceea a procesului greoi și birocratic al achizițiilor. Aproape în totalitate echipamentul provine din import, iar lanțul este foarte lung și greoi. Comandorul Dorin Dănilă: „Legislația actuală nu permite achiziționarea echipamentului de scufundare decât prin ROMTEHNICA, prin Statul Major al Forțelor Navale care gestionează fondurile pentru Centrul de Scafandri. Prioritățile care au fost stabilite la momentul respectiv (programul de achiziții a demarat în 2001) de către fosta conducere, eu nu le consider priorități. De exemplu, acolo figura achiziționarea a 100 de pumnale. Nu

Locotenent-comandorul Alexandru Costachi, comandantul Grupului de scafandri de luptă de incursiune (al doilea din stânga) pregătind exercițiul de recuperare cu garou din bombard

mă deranjează acest lucru, cât faptul că achizițiile erau trecute pe repere (pumnale, labe, costume) și nu pe

complete de scufundare. În prezent s-a trecut la achiziționarea unor echipamente complete de scufundare (care includ aparat de scufundare, costum, labe, pumnal, ceas, profundimetru, etc). Specificațiile tehnice cerute de ROMTEHNICA pentru licitație au fost întocmite chiar de către cei de la grupurile de scafandri, unde și cum au găsit (internet, cataloage, oferte, experiență personală). Inițial, bugetul alocat Centrului de Scafandri pentru achiziții de echipament de către SMFN se ridica la o anumită sumă. Ulterior, prin aprobările eșaloanelor superioare, această sumă s-a redus semnificativ. Ca urmare, s-a achiziționat ce s-a putut, în ordinea priorităților și de cât au ajuns banii. Adică un echipament complet SEAL și unul EOD în ideea ca oamenii să poată învăța să lucreze cu ele urmând ca, atunci când vor fi bani, să poată fi achiziționate și restul.“

Pentru a nu plictisi cititorii cu alte detalii trebuie să spunem că totul se reduce la fondurile financiare, mai exact la lipsa acestora. Când vor exista bani toate nemulțumirile și greutățile legate de procesul de achiziții, cantitatea și calitatea echipamentelor, vor dispărea de la sine. Am văzut la scafandri costume de camuflaj de calitate, confecționate pe banii lor acum câțiva ani. Sunt din același material din care sunt făcute și noile costume de camuflaj care au apărut recent în Armata României. Ne întrebăm și noi, ca mulți alții, de ce a trebuit să treacă niște ani, să se consume fonduri importante pe costume realizate din materiale necorespunzătoare când soluția exista de la început?

Pregătirea echipamentului de scufundare la pupa vedetei VENUS.

Marina Română

Nava de intervenție cu scafandri
GRIGORE ANTIPA

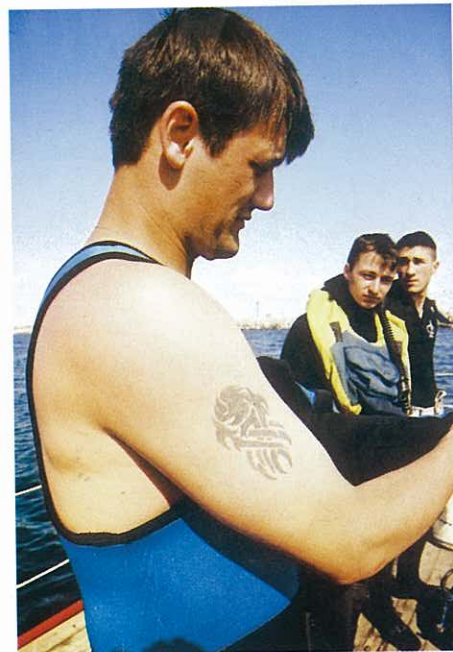
Portretul scafandruului deminor

Ce fel de oameni devin scafandri deminori? Care sunt criteriile și calitățile necesare? Cum începe totul? Primul pas este voluntariatul, respectiv dorința de a urma cursul inițial de scafandri de luptă. Cum se face apoi repartizarea la incursori sau deminori? Pe parcursul cursului candidații sunt observați permanent și selecționați nu doar după performanțele fizice, comune tuturor scafandrilor, ci mai ales după calități sau unele abilități dovedite. La deminori e nevoie mai ales de oameni calmi, poate nu cu performanțe foarte bune în deplasări rapide pe sub apă pe distanțe mari sau trăgător de elită, dar este totuși un bun scafandru, cu aptitudini tehnice deosebite. Spre deosebire de scafandrii de incursiune, care trebuie să parcurgă distanțe mari pe timp de noapte și în medii necunoscute, să aibă o bună pregătire fizică și să fie capabili să transporte cantități mari de echipament, scafandru deminor trebuie să aibă o bună pregătire tehnică (aceasta nu o

exclde pe cea fizică). În rest, sunt oameni ca toți ceilalți, nici mai buni, nici mai răi, care își petrec o bună parte din viață sub apă, supuși presiunii apei și exploziei, pentru a garanta siguranța celorlalți.

Până nu demult MAC-ii selecționați pentru a ocupa funcția de scafandru erau foști militari în termen care efectuaseră stagiul militar la scafandri. Există o bază de selecție gata formată și constituia un avantaj. De câțiva ani însă grupurile de scafandri nu mai au militari în termen, ceea ce înseamnă că a dispărut și baza de selecție, dar, în același timp, nici firmele private care execută activități de scafandrie nu mai au oameni gata formați pe care să îi încadreze.

Locotenent-comandorul Marian Marin: „Viitorul grupului îl pot judeca conform ultimelor informații și experienței din ultimii ani. Eu cred că grupul se îndreaptă spre un drum de profesionalizare completă, în sensul că,

odată intrați în NATO, va trebui să îndeplinim aceleași standarde. Ceva se va schimba. Părerea mea este că vom înceta să mai acționăm doar la mine vechi, din ultimul război mondial, apărute azi, mâine, și pescuite de un pescador anonim. Misiunile noastre se vor apropia mult mai mult de realitate. Este nevoie de câțiva ani buni de pregătire. Lucrurile au început să se schimbe, prioritățile sunt din ce în ce mai clare și cred că în mai puțin de un an baza materială poate fi satisfăcătoare. Dar pregătirea trebuie reorientată spre amenințările actuale, spre tehnologiile actuale. Vreau să subliniez că accesul la profesionalism și la succese în domeniul de specialitate al unui luptător, și mă refer la scafandru deminor, este sprijinit nu doar de programul de achiziții și de un plan de instrucție foarte bine pus la punct, ci și de chestiuni colaterale care țin de baza socială a individului. Atâta timp cât cel mai mic detaliu legat de instrucție, de prezența la unitate, de serviciile executate, de drepturile militarilor și calitatea acestor drepturi pe care le obțin nu sunt satisfăcute nici motivația celor implicați în procesul de instrucție nu va fi la standardele cele mai înalte. Ei pot fi motivați prin actul de comandă de către un om care știe să-și apropie oamenii, dar el va fi ajutat enorm de acești oameni dacă va reuși să le ofere drepturile pe care le merită, și mă refer la soldă, sporuri, calitatea serviciilor pentru asigurarea bazei materiale, pentru asigurarea hranei sau a spațiilor de locuit.”

PROFESIA: SCAFANDRU DE LUPTĂ

Locotenent-comandorul Marian Marin nu este singurul scafandru despre care puteam să scriu. Personajul acestui portret putea fi altul, dar nu oricare. Prin experiență, vechime (și când spun vechime mă refer la cei care încă mai fac scufundări) și caracter, astfel de oameni nu sunt mulți. Povestea lui începe cu 15 ani în urmă pe când era student în anul II la Academia Navală „Mircea cel Bătrân”. Atunci s-a înscris și a urmat cursul de inițiere în scafandrierie, iar la terminarea Academiei a participat la selecția pentru ocuparea funcției de ofițer comandant de grupă la Grupul de scafandri dominori. În 1994 pleacă la un curs de comando în Marea Britanie. Cursul, intensiv, foarte dur, centrat pe ideea întăriirii spiritului de echipă, în care fiecare individ era împins spre limitele extreme acceptabile ale organismului (cursul reprezintă de fapt baza de selecție pentru trupele SAS britanice) a fost un punct de cotitură în carieră. La întoarcerea în țară, poate și pentru a valorifica experiența acumulată, este mutat la Grupul de scafandri de incursiune. Rămâne aici până în 1999 când pleacă în Statele Unite, la Quantico, Virginia, unde urmează Școala de luptă amfibie. Din anul 2000 este șeful Grupului de scafandri dominori. În prezent așteaptă confirmarea pentru a urma Colegiul de comandă și stat major, tot la Quantico în Statele Unite. Poate de aceea s-a bucurat să facă o ultimă scufundare în locurile pe care le cunoaște atât de bine. Pentru o vreme

este puțin probabil să o mai facă în Statele Unite. Comandorul Dorin Dănilă, comandantul Centrului de Scafandri, „zgârcit” în aprecieri la adresa subordonaților, a rezumat: „Este un ofițer deosebit și este singurul căruia i-am aprobat plecarea la un curs înainte

de terminarea procesului de operaționalizare. Nu este singurul ofițer bun, dar e deosebit.”

De ce s-a făcut scafandru? „Din curiozitate. Am crescut pe malul mării, am văzut scafandri intrând și ieșind din mare și mi-am dorit foarte mult să ajung și eu acolo. În liceul militar s-a organizat un curs de scafandri dar locurile fiind limitate, nu am reușit să trec de selecție.

Această nereușită m-a marcat puțin, am muncit mult și nu am mai ratat a doua șansă care mi s-a oferit în timpul Academiei. Altfel, după ce ajungi în apă, ești izolat de multe dintre problemele pe care le ai la suprafață pe care, practic, le uiți. Sub apă ești doar tu, marea și lucrurile care țin de organizarea misiunii. Scufundarea este o chestiune despre care nu vorbești foarte mult, însă percepția este extraordinară.”

Spre deosebire de mulți alții nu are nici un fel de regrete. Dimpotrivă. „Mă consider un om foarte norocos, lucrez într-un domeniu în care am dorit întotdeauna să ajung. Nu știu ce-mi rezervă viitorul. Dacă voi reveni în aceeași structură și voi lucra cu aceiași oameni sper să fie din ce în ce mai bine, pentru că la scafandri este loc de mai bine, plecând de la achiziții și terminând cu programul de pregătire. În prezent, pentru scafandri, cea mai importantă problemă este să-și recâștige imaginea pe care o aveau odinioară și să primească tot ceea ce au nevoie ca să-și desfășoare activitățile în condiții normale.”

Nu a avut niciodată o casă a lui. Ca mulți alții, de ani de zile locuiește împreună cu soția și copilul într-o cameră de cămin militar. Cu solda reușește doar să trăiască „decent” (în accepțiunea românească a termenului). Deși nu prea îndrăznește să-și facă planuri pentru Paulică, puștiul familiei, nu ezită când e vorba de preluarea „tradiției”: „Dacă îi place scafandrieria îl voi încuraja în această carieră. Și după cum se mișcă în apă, eu cred că îi place!”

După cum am văzut, sunt tușe groase, cuvinte tranșante. Lucrând sub apă, unde granița dintre viață și moarte este de multe ori mai subțire decât un grăunte de nisip, scafandrii nu sunt dispuși să facă multe compromisuri. În viață, ca și în profesie. Sunt obișnuiți să spună adevărul și, mai mult decât atât, să își asume responsabilități. Nu bârfe și clevetiri sterile sau plafonări profesionale, ci dorință sinceră de mai bine pentru scafandri și marină. Asumată, dusă până la capăt, chiar dacă pe unii îi deranjează. Aceasta face diferența. Cineva ne spunea despre o ruptură între generații la scafandri. Nu este așa. Cel mai frumos a rezumat situația

comandorul Dorin Dănilă: „Sunt pe aceeași „lungime de undă” cu scafandrii mei și cu comandanții grupurilor. Vă mărturisesc că uneori simt o ruptură mai degrabă cu cei apropiați mie ca vârstă, dar în nici un caz cu scafandrii mei.” Evident, viitorul aparține forțelor speciale, scafandrilor, structurilor și subunităților mici care pot fi mult mai ușor operaționalizate și aduse la stadiul de interoperabilitate. Mersul „în albastru” (adică deplasarea scafandrilor sub apă în lipsa reperelor de pe fundul apei) s-a terminat pentru scafandrii de incursiune, ca și pentru dominori. Obiectivele, ca și reperele, sunt clare. Este, din nou, vremea scafandrilor de luptă. (Foto B. Dinu)

DEPĂȘIREA UNEI MENTALITĂȚI

Prima femeie din Forțele Navale, doctor în științe militare

Bogdan DINU

Pe data de 12 iunie 2003, în amfiteatrul „General Ștefan Fălcoianu” din Academia de Înalte Studii Militare a mai fost risipită o prejudecată și s-a făcut un pas mare spre depășirea unei mentalități. Doamna muzeograf Mariana Păvăloiu a susținut teza de doctorat și a obținut titlul de doctor în științe militare. O prejudecată și o mentalitate pentru că într-o lume rezervată, până acum, bărbaților, a pătruns - cu argumentele unei munci științifice de-a lungul a trei decenii de cercetare a istoriei marinei - o femeie. Faptul marchează trecerea unui prag și ne bucurăm că acest lucru s-a întâmplat în Forțele Navale. Dar nu

tema „Evoluția gândirii militare navale românești. 1920-1944” reprezintă, dincolo de acribia științifică și sursele inedite, o restituire necesară. Faptul că a fost realizată de cineva care nu e marinar, dar care a muncit aproape 30 de ani pentru Marină, nu face decât să-i sporească valoarea. Nu vom insista aici asupra lucrării pentru că ar fi nedrept să o expediem doar în câteva rânduri. Urmează să fie publicată în curând - aceasta fiind menirea și finalitatea oricărei teze de doctorat - și o vom prezenta atunci ca atare. Adăugăm felicitările sincere ale redacției pentru prietena și fidela noastră colaboratoare și, în final, redăm câteva scurte declarații ale unora dintre membrii comisiei de doctorat care au avut amabilitatea să ne răspundă.

Păvăloiu, la o teză de un interes excepțional, semnifică dorința noastră de a aduce în actualitate ceea ce uneori, din nefericire, mai este trecut într-un con de umbră și anume o contribuție cu totul specială a marinei noastre la războiul nației. Am acceptat, și Senatul instituției a fost de acord, ca eu să fiu președintele comisiei pentru că doamna Mariana Păvăloiu este primul doctor în științe militare femeie din marină și pentru că am avut privilegiul ca, la aniversarea a 130 de ani de învățământ superior de marină, să primesc o carte, iar unul dintre autori era chiar doamna Păvăloiu. M-a impresionat atât de mult încât solicitarea ulterioară de a prezida comisia, care vine să încununeze o viață de cercetare m-a onorat încât chiar am insistat ca Senatul să-mi aprobe acest lucru. Sunt fericit astăzi și nu voi înceta să fiu fericit totdeauna pentru că am convingerea că doamna Mariana Păvăloiu nu se va opri aici, va publica teza, va mai scrie mult pentru cei care vin și care au foarte multă nevoie. Prezența domniei sale pe un asemenea podium, de doctor în științe militare, vine să arate inepuizabilele resurse de care dispun femeile și că mai e un domeniu în care nu numai că ne

acesta este singurul merit al doamnei Păvăloiu, cea care a reușit să înființeze muzeul Academiei Navale „Mircea cel Bătrân” și să-i asigure, credem noi, chiar și viitorul. Teza de doctorat cu

General-locotenent prof.univ.dr. **Ilie Marin**, rectorul Academiei de Înalte Studii Militare și președintele comisiei: „Faptul că am fost președintele comisiei de doctorat la doamna Mariana

egalează, dar uneori ne oferă chiar un exemplu demn de urmat și pentru noi cei care, așa s-a hotărât, să fim numiți bărbați. Vă mulțumesc foarte mult pentru faptul că m-ați întrebat.”

Certificatul de calitate ISO 9001: 2000 pentru Academia Navală „Mircea cel Bătrân“

Biblioteca universitară „Comandor Eugeniu Botez“ a găzduit, pe 28 mai, festivitatea de înmânare oficială a certificatului de calitate ISO 9001:2000 Academiei Navale „Mircea cel Bătrân“ de către reprezentantul BVQI (Bureau Veritas Quality International – societate autorizată pentru evaluarea instituțiilor în ceea ce privește implementarea managementului calității). Certificatul ISO 9001:2000 reprezintă o recunoaștere a calității procesului de instruire și educație din instituția de învățământ superior de marină. La festivitate au participat oficialități locale, directori și manageri de companii de crewing și shipping, reprezentanți ai universităților constănțene. În aceeași zi la Academia Navală a fost organizată și „Ziua porților deschise“, prilej pentru instituție de a prezenta tinerilor interesați de o carieră de ofițer de marină dotările și facilitățile disponibile. (B.D.)

Comandor (r) prof.univ.dr. **Jipa Rotaru**, conducător de doctorat: „Muzeograf cu pasiune pentru istoria marinei, cu mai bine de 27 de ani de studii profunde, Mariana Păvăloiu reușește azi un lucru de excepție, acela de a intra în rândul doctorilor în științe militare. Și nu cu orice fel de teză, ci cu una care reia o legătură întreruptă mai bine de 50 de ani, adică aceea a spiritualității marinărești. Eu cred că vine

încă o dată să ne demonstreze că suntem pe calea cea bună în ceea ce privește modernitatea. Intrăm în lume așa cum ar trebui să fim, fără nici o diferențiere când e vorba de calități, de merite, de muncă. Marchează dispariția unor prejudecăți care au persistat și mai persistă. Este un lucru îmbucurător și sunt convins că și din acest punct de vedere poate constitui un început. Un cuvânt deosebit pentru ambiția,

Bricul Mircea din nou în Marea Neagră

În prima decadă a lunii august nava-școală *Mircea* va efectua un marș de instrucție în Marea Neagră, care va include și o escală de 5 zile la Istanbul. Alături de studenții Academiei Navale „Mircea cel Bătrân“ și elevii Școlii Militare de Maiștri a Forțelor Navale „Amiral Ion Murgescu“, la bordul navei se vor afla studenți marinari ai academiilor navale din Bulgaria, Grecia, Olanda și Turcia. (M.P.)

capacitatea de mobilizare și puterea de a trece peste unele momente grele din perioada pregătirii doctoratului și de care viața nu a cruțat-o.“

Prof.univ.dr. **Ioan Chiper**, referent oficial: „Teza pe care a susținut-o azi Mariana Păvăloiu nu face decât să încununeze o activitate care îi face cinste ei, instituției și corpului de doctori în științe militare al Armatei Române.“

Liga Ofițerilor din Marina Militară la moment aniversar

Locotenent-comandor
Inocențiu MEDEȘAN

La 23 mai 2003 s-au împlinit 13 ani de când a luat ființă prima asociație socio-profesională a ofițerilor din Marina Militară a României, la scurt timp după încheierea Revoluției din decembrie 1989.

De la început, această asociație și-a propus ca obiective: promovarea și apărarea demnității, intereselor și prestigiului ofițerului din Marina Militară; promovarea și popularizarea tradițiilor Marinei Militare; dezvoltarea culturii marinărești, tehnice și de specialitate; sprijinirea activităților instituțiilor reprezentative ale Marinei Militare; organizarea și practicarea activităților sportive, nautice și marinărești; petrecerea timpului liber într-un mod cât mai plăcut; întrajutorarea camara-

derească; colaborarea cu organizațiile și asociațiile din țară și din străinătate; desfășurarea de activități umanitare și ecologice.

Din start această organizație a căpătat un statut aparte și a reușit, într-un timp scurt, să angreneze un număr mare de ofițeri la activitățile pe care le-a organizat și s-a dezvoltat considerabil din punct de vedere al numărului de membri.

Începând cu anul 2000, datorită activităților organizate și desfășurate, precum și a unor schimbări în componența comitetului director, LOMM a început să crească numeric și calitativ, ajungând astăzi să fie recunoscută ca o asociație echilibrată și puternică nu atât prin număr, cât prin calitățile membrilor ei, cu programe de activități plauzibile, concrete și care angrenează un număr mare de membri.

S-au realizat drapelul și insigna ligii. Pe sigla LOMM este reprezentată cascheta de ofițer de marină, un grad simbolic cu trese de marină, timona și compasul, ceea ce simbolizează domeniile de activitate ale ofițerilor de punte și tehnici (electromecanici, ingineri). Culoarea aurie a timonei și compasului reprezintă simbolul împlinirii absolute în profesie, adică măiestrie, artă. Fondul este de culoarea mării și a cerului senin, ceea ce reprezintă năzuința spre absolut și încrederea în viitorul marinei. Albul caschetei simbolizează puritatea gândirii și a faptelor ofițerului de marină în adevăratul înțeles al acestei cariere, cavalerismul de care acesta trebuie să dea dovadă.

Dintre activitățile cu impact deosebit amintim: participarea meritorie a echipei reprezentative de fotbal a LOMM la turneul de fotbal în sală „Cupa Telegraf”; înființarea CAR în sistem

*Elevii Școlii „Gheorghe Țițeica” participanți la concursul
cu tema „Istoria Marinei Române - tradiție și evoluție, desfășurat la Muzeul Marinei Române*

„GIMAN”; ecologizarea falezei Cazinoului din Constanța (care a însemnat un pas înainte către demersurile noastre în vederea recunoașterii LOMM ca asociație de utilitate publică, cu toate avantajele ce decurg din aceasta); concursul cu premii „Cel mai bun ofițer de cart”; sărbătorirea zilei LOMM (adunare generală festivă și picnic); excursia și praznicul pentru eroii marinari de la „Mănăstirea dintr-un Lemn” – care patronează spiritual marinarii și aviatorii – din localitatea Frâncești, județul Vâlcea; concursurile organizate de LOMM pentru elevii claselor I-VIII ai școlii „Gheorghe Țițeica”, din Constanța – competiția sportivă Cupa „Gheorghe Țițeica” la fotbal și handbal și concursurile de istorie cu ocazia zilei de 9 Mai, pe teme de istoria Marinei Române, unde participarea a fost numeroasă și premiile au fost pe măsură; activități organizate cu ocazia Sărbătorilor de iarnă, cu cadouri pentru copiii membrilor ligii la „Serbarea de Moș Crăciun” și cu tradiționalele cadouri pentru membri – agenda și calendarele personalizate; balurile tradiționale pentru membrii LOMM (al „Mărțișorului” și al „Ofițerilor”, cu ocazia zilei de 25 octombrie); organizarea petrecerii de Revelion; colectarea de materiale și ajutoare (îmbrăcăminte și bani) pentru sinistrații din Moldova și din Maramureș; excursii la mănăstirile din nordul Dobrogei; campionatul de fotbal în sală Cupa LOMM „1 Decembrie”; participarea la festivități organizate cu ocazia „Zilei Armatei României”, „Zilei Naționale a României”.

Organizarea și desfășurarea acestor activități nu ar fi fost posibile fără implicarea membrilor comitetului director, mai bine zis a unui nucleu format din comandorul **Ion Custură**, locotenent-comandorii **Florin Gătu**, **Inocențiu Medeșan**, **Gheorghe Ichimoaie** și **Ioan Dorobanțu**, căpitani **Horia Junc**, **Marius Rohart** și **Daniel Trică**, comandorul (rez) **Caluda Șapera**, aspirantul **Silviu Bucur**.

Prioritățile următoare: editarea unei reviste cu apariție semestrială „NEPTUN”, scrisă de membrii LOMM și promovarea mai activă a imaginii Ligii în societatea militară și civilă; obținerea unui spațiu locativ în orașul Constanța în care să poată fi puse bazele clubului LOMM; realizarea imnului LOMM. ■

29 noiembrie 2001. Câștigătorii Campionatului de fotbal.

24 mai 2003. Serbarea câmpenească organizată cu ocazia zilei L.O.M.M.

1 Mai 2003. Membrii L.O.M.M. la iarbă verde, pe malul Dunării la Hirog.

DIRECȚIA HIDROGRAFICĂ MARITIMĂ SE ALINIAZĂ STANDARDELOR INTERNAȚIONALE

Comandor dr.
Aurel CONSTANTIN

Serviciul Hidrografic și Oceanografic al Marinei Militare Franceze a fost gazda celei de-a XIII-a Conferințe a Mediteranei și Mării Negre, desfășurată la Brest - Franța, în perioada 3 - 6 iunie. Pe agenda de lucru a Conferinței au figurat 22 de puncte, cele mai relevante fiind: progresul în producția de hărți electronice de navigație (ENC) naționale și schema producției la granițe; situația explorării hidrografice în aria Comisiei Hidrografice; implementarea schemei și a noilor cereri pentru hărțile internaționale de navigație (INT) conform Programului de lucru al Organizației Hidrografice Internaționale (O.H.I.); promulgarea avertismentelor de navigație în zona NAVAREA III.

Principalele concluzii rezultate și care vor trebui materializate prin acțiuni concrete desfășurate de Direcția Hidrografică Maritimă se referă la: realizarea și diseminarea unui volum tot mai mare de hărți electronice de navigație, realizate de toate instituțiile hidrografice pe baza unor reguli tehnice comune, mai ales pentru zonele de graniță; dezvoltarea bazei de date hidrografice (batimetrice, oceanografice, geodezice, meteorologice) pentru zona Mării Negre, unde România are sau dobândește drepturi suverane. Trebuie subliniat faptul că, pentru aceasta, este necesară dotarea D.H.M. cu aparatură modernă de exploatare hidrografică - batimetrică și oceanografică - în valoare de cel puțin 2-3 milioane dolari. Deja s-a început procedura de transformare a navei

EMIL RACOVITĂ în navă hidrografică, pentru înlocuirea navei EUGEN STIHL, care este prea veche și insuficient adaptată cerințelor rezultate din standardele O.H.I.; adoptarea de către Parlamentul României, până în vara anului 2004, a Legii privind organizarea și desfășurarea activității hidrografice în România (proiectul acestei legi a fost discutat recent în cadrul Consiliului Suprem de Apărare a Țării); tipărirea și difuzarea către toți beneficiarii D.H.M. a hărții internaționale de navigație (ITN) nr. 3820 și elaborarea propunerii cu o nouă schemă de hărți INT la scări mai mari (1:100.000, 1: 50.000) pentru zona atribuită României de către O.H.I.; dotarea tuturor navelor cu aparatură necesară recepționării avertismentelor de navigație prin sistemul INMARSAT.

Trebuie menționat faptul că, după depunerea de către Guvernul României a cererii de aderare la Convenția O.H.I., în aprilie 2002, s-au primit deja 31 de voturi favorabile (din necesarul minim de 47) și până în octombrie 2004 se consideră că vom îndeplini condiția de a deveni membru deplin al O.H.I.

Beneficiile atribuirii acestui statut vor fi mari pentru România: accesul la standardele O.H.I. în domeniile hidrografiei și cartografiei marinei; pregătirea personalului (hidrografi și cartografi) în sistemul acreditat de O.H.I.; accesul la fondurile U.E. sau ale O.N.U. pentru dezvoltarea tehnologică și dotarea tehnică a instituțiilor hidrografice naționale; creșterea credibilității produselor hidrografice și a tuturor documentelor nautice produse de D.H.M., sporirea prestigiului internațional al României în domeniul hidrografiei.

Este interesant de precizat că, la această dată, din Europa, nu sunt membre ale O.H.I.: Albania, Bulgaria, Georgia și România.

DIN NOU SUB SEMNUL ISTORIEI

A intrat deja în tradiția Muzeului Marinei Române organizarea manifestărilor de anvergură dedicate unor evenimente importante din viața locuitorilor din spațiul dobrogean, a militarilor din Forțele Terestre, Navale și Aeriene. În această arie s-a înscris a XIV-a ediție a seminarului național „DOBROGEA, DUNĂREA ȘI MAREA NEAGRĂ ÎN ISTORIA POPORULUI ROMÂN”, organizat împreună cu Fundația Hanns Seidel, și care s-a desfășurat în zilele de 19 și 20 iunie. A fost dedicat sărbătoririi a 125 de ani de la revenirea Dobrogei în hotarele firești ale țării și a constituit, totodată, un moment fericit de a evoca cei 5 ani de fructuos parteneriat științific între instituția muzeală și fundație, reprezentată în România de Horst Kossack și Dana Stoicescu. La seminar au participat specialiști din instituții partenere din Brăila, București, Călărași, Constanța, Craiova, Pitești, Ploiești și Slatina.

Problematica acestei ediții, prefigurată prin titlurile comunicărilor înscrise în programul sesiunii, axată pe punerea în valoare a unor noi adevăruri privind evoluția spațiului danubiano-pontic și interferențele acestuia cu contextul istoric general al continentului european, a demonstrat din plin faptul că acest seminar s-a dorit a fi un veritabil cadru de dezbateri și dialoguri incitante, care au permis desprinderea unor concluzii și învățăminte folositoare pentru cunoașterea trecutului Dobrogei și înțelegerea evoluției, în acest cadru, a Marinei Române, militare și comerciale, precum și a perspectivelor navigației, porturilor, șantierelor navale și a învățământului de marină în țara noastră.

Un accent deosebit s-a pus pe rolul și importanța Flotei Militare a României, în actualul context geostrategic și geopolitic european. Referindu-se la această problemă, în cuvântul de salut adresat participanților, șeful Statului Major al Forțelor Navale, viceamiral Corneliu Rudencu, sublinia faptul că „în căutate de stat riveran Mării Negre și posesor al unei frontiere fluviale de peste 900 km, situat în imediata apropiere a

zonelor de insecuritate din Balcani și Caucaz, România are nevoie de o Flotă Militară credibilă și bine structurată, cu putere combativă corespunzătoare responsabilităților ce-i revin, cu nave moderne, a căror tehnică de luptă, armament și mijloace de comunicații să permită interoperabilitatea cu flotele statelor membre NATO și să asigure drepturile suverane ale statului român, la mare și fluviu”.

În timpul lucrărilor seminarului, desfășurat pe trei secțiuni, distinși

participanți au aprofundat studiile istorice circumscrise spațiului danubiano-pontic și „au transformat prestigioasa manifestare – după cum ne declara directorul Muzeului Marinei Române, locotenent-comandor Marian Moșneagu – într-un cadru extrem de propice pentru un dialog fructuos, pentru un schimb de idei, ce a pus în valoare trecutul și ne-a ajutat să înțelegem provocările strategice ale viitorului”. A fost încă un moment ce se înscrie, alături de multe altele, în analele istoriei Dobrogei.

Floare BRÂNZĂ

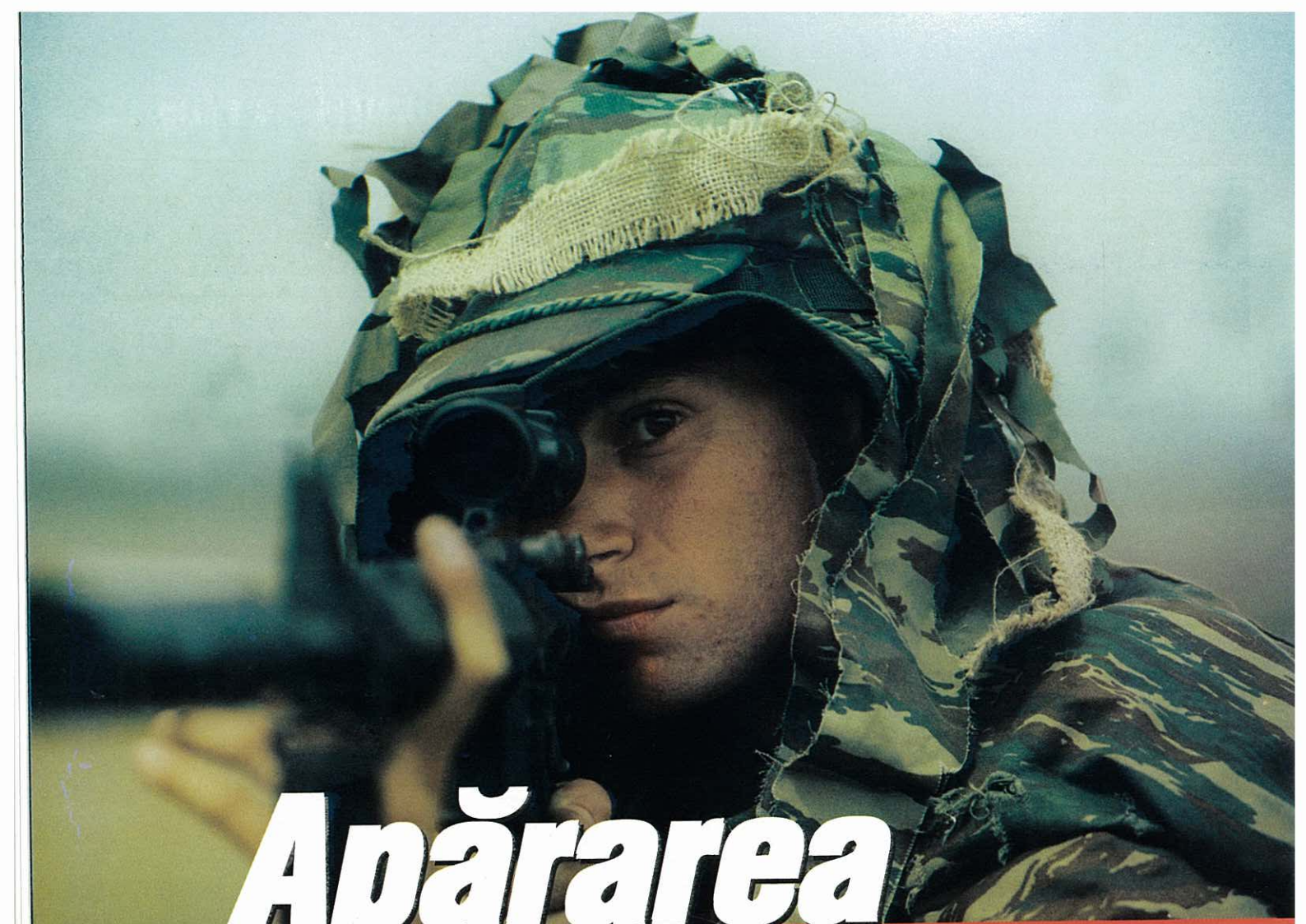
INEDIT

La lucrările seminarului s-au întâlnit, după aproape 60 de ani, patru reprezentanți ai armatelor română și germană, foști parteneri în timpul războiului în Marea Neagră (1943-1944), devenite la 23 august 1944 „inamic” una pentru cealaltă – prof. dipl. ing. Heinz Bruns, inginer șef mecanic la flota de submarine germană (f. 30 U. Flottille), comandorii (r) Mircea Caragea, Cristea Georgescu și locotenent-comandorul (r) ing. Romeo Hagiac, de pe distrugătorul „Regina Maria”. Întâlnirea a fost emoționantă, atât pentru

cei implicați direct, cât și pentru privitori. Au fost lacrimi de bucurie, au fost aduceri aminte, dar și momente ilare provocate de un lucru comun – în memoria jovialilor bătrânei (aflați astăzi în jurul vârstei de 85 de ani) era încă trează amintirea unei locații: bordelul madamei Clara. Este singura clădire pe care au mai recunoscut-o în peisajul actual al orașului, situată undeva, pe stada Mircea, aproape de Piața Ovidiu. În rest, în zona peninsulară, totul era schimbat, nimic nu mai amintea de anii de altădată. Anii tinereții lor...

Apărarea Europeană:

un proces lung, plin de obstacole (II)

Analiza care urmează aparține comandurii Alexandru MACAVEI, singurul ofițer de marină care a urmat cursurile unui masterat la Sorbona în domeniul *Apărare, geostrategie și dinamici industriale*, fiind și absolvent al *cursului postuniversitar de conducere strategică* în Franța (2001-2002). În prezent este șef birou în serviciul operații din Statul Major al Forțelor Navale.

Obstacolele principale

Evoluția procesului de realizare a unei apărări europene comune a fost aproape tot timpul marcată de o multitudine de dificultăți mai mari sau mai mici. Din cauza acestora s-au înregistrat progrese inegale, iar

arhitectura structurii este foarte complicată. Au fost inițiate, s-au semnat acorduri și s-au creat diferite organe și instituții (CED, UEO etc.), care au avut o funcționare efemeră și dificilă.

Analiza actorilor și situației geopolitice din zona europeană și din lume scoate în evidență faptul că principalele obstacole în realizarea unei entități

europene de securitate și apărare cu adevărat eficiente pot fi clasificate în trei categorii: **obstacole de natură externă, internă și specifice funcționării greoaie a instituțiilor europene.**

În cadrul **obstacolelor externe**, putem identifica două influențe majore care au încetinit acest proces, pe de o parte NATO și SUA, iar pe de altă parte

statele nemembre ale UE, în special cele care au aparținut Pactului de la Varșovia.

NATO și SUA, datorită dominației (militare și politice) americane în această organizație, sunt percepute de analiștii europeni ca un singur actor mondial. Pentru aceștia, este evident că NATO va promova totdeauna interesele SUA și va adopta poziții nefavorabile inițiativelor europene de autonomie politică în domeniul securității și apărării, care ar crea condițiile favorabile ca Europa să se afirme ca un actor geopolitic important pe scena internațională, iar influența SUA în această parte a lumii să scadă considerabil. Astfel, cu ocazia consiliului NATO din ianuarie 1994, s-a acceptat lansarea unei identități europene în domeniul securității și apărării (IESD), dar cu condiția ca aceasta să se dezvolte în interiorul NATO. În acest mod, organizația nord-atlantică nu numai că a anulat inițiativa europeană, dar a reușit să-și extindă rolul și competențele prin adoptarea de noi misiuni față de cele prevăzute în articolul V.

În ceea ce privește statele din fostul pact de la Varșovia și Rusia, influența lor negativă asupra evoluției procesului european se traduce printr-o anumită reticență față de acesta. Primele preferă să beneficieze de protecția unei organizații care există deja și a cărei putere este cunoscută și respectată, adică NATO, iar Rusia pentru că nu dorește să se confrunte cu aceleași probleme ca SUA și NATO.

În concluzie, factorul extern relevă faptul că Europa este percepută ca un rival strategic foarte important și, pentru a reuși, aceasta trebuie să acționeze cu abilitate și perseverență, încercând să exploateze cât mai mult situațiile internaționale favorabile și convergența de interese a țărilor europene.

Obstacolele interne își găsesc originea în special în pozițiile divergente ale statelor europene în ceea ce privește dreptul suveran al fiecăruia de a lua decizii în domeniul apărării. Declarația fostului ministru francez al apărării, Alain Richard, din revista „Defense”, decembrie 2000, ilustrează perfect aceste poziții: „...apărarea este un subiect delicat, pentru care este dificil să realizăm o instituție comună atâta timp cât aceasta va aduce atingere suveranității naționale, care constituie în mod tradițional un domeniu rezervat exclusiv fiecărui stat”. Semnificația acestei declarații este cu atât mai importantă, cu cât ea aparține reprezentantului unei țări lider în

promovarea ideii de apărare europeană comună. Aceeași poziție este împărtășită și de marea majoritate a celorlalte state membre.

Multiplicarea intereselor naționale specifice fiecărui nou membru, a concepțiilor diferite în ceea ce privește procesul de lărgire a UE, arhitectura apărării europene și a potențialelor militare inegale, frânează, la rândul său, inițiativa europeană în domeniul securității și apărării.

În această situație, singura cale de a avansa în domeniul securității și apărării rămâne cooperarea interguvernamentală, menajând reticențele suveraniste și utilizând metoda consensului și unanimității, specifică demersului comunitar încă de la debutul său. Eficiența acestei căi este demonstrată și de NATO, care funcționează după aceste principii.

Funcționarea greoaie a instituțiilor europene, ca fenomen negativ al construcției europene, este evidentă, chiar și pentru un observator neavizat, deoarece neînțelegerile dintre membri sunt foarte frecvente și puternic mediatizate. Cauzele cele mai importante sunt mecanismele de decizie ineficace și lipsa procedurilor și mijloacelor militare interoperabile.

Instituțiile europene din domeniul apărării suferă de un handicap pe care, spre exemplu, NATO, nu-l cunoaște: lipsa unui stat dominant între statele UE, implică luarea deciziilor prin unanimitate, pe un anumit consens, deci se alege soluția cea mai puțin rea posibilă, acceptată de toți. Încercările recente de a depăși această situație prin introducerea noțiunii de cooperare întărită au eșuat. Această noțiune constă în a permite acelor state care doresc să avanseze mai repede în anumite domenii să se disocieze de celelalte, pe aspecte punctuale. În această situație, eficacitatea procesului decizional ar fi fost mai mare, dar exista riscul compromiterii realizării apărării europene comune.

Divergențele dintre unele state europene pe timpul conflictelor din fosta R.F. Iugoslavia ilustrează foarte bine dificultățile unei acțiuni coerente și eficace a instanțelor interguvernamentale. Dificultăți care provin din lipsa procedurilor și mijloacelor militare interoperabile, un alt element care a obstrucționat procesul de apropiere a membrilor UE în domeniul apărării. Contrar NATO, entitatea militară

europeană se lovește de o puternică problemă de eterogenitate în materie de limbă, de proceduri și de mijloace. Din aceleași rațiuni, care împiedică găsirea unui consens și acceptarea unei influențe mai mari din partea altui stat, nu s-a putut ajunge la o atitudine comună în acest domeniu. Dimpotrivă, NATO își păstrează amprenta personală în ceea ce privește limba, procedurile utilizate, în special cele de planificare, și unele mijloace „de teatru”, cum ar fi sistemele de informații.

Această lipsă de omogenitate constituie un veritabil handicap operațional și o barieră în calea afirmării unei entități europene de apărare distincte de NATO, nu numai în plan politic, dar și funcțional. Astfel, utilizarea trupelor și statelor majore depinde de reguli și de norme tehnice în toate domeniile, dar în special în cele

de informații și de comunicații, în codificare și în conducere. În prezent, normele și procedurile utilizate sunt cele NATO, definite în STANAG-uri (standard agreements), aplicate nu numai de țările alianței, dar și de cele care trebuie să acționeze într-un cadru multinațional. Există, deci, o situație de fapt care conduce spre o negare a entității europene de apărare în favoarea NATO, adică a SUA, după aprecierile unor analiști europeni. Un exemplu elocvent este faptul că normele de codificare a stațiilor de transmisiuni cu salt de frecvență, din gama UHF, utilizate de aviație, sunt fixate de aviația americană.

Războiul normelor este o realitate, constituind pe de-o parte un mijloc de a exercita o dominație tehnologică și operațională, iar pe de alta o influență politică majoră. Europa, dacă vrea să devină o putere, trebuie să găsească o

soluție în acest domeniu, nu în opoziție cu NATO, dar distinctă.

Realizări

După cum am observat, procesul de realizare a unei apărări europene comune este unul complex, lent și plin de obstacole. Cu toate acestea, nu putem spune că nu s-au obținut și rezultate încurajatoare, atât pe plan ideologic cât și practic. Realitatea demonstrează că, după dispariția sistemului bipolar, Europa a făcut pași importanți în afirmarea sa pe scena politică internațională. Astfel, au fost create noi instrumente instituționale de aplicare a politicii de securitate și apărare care cuprind atât structuri politice cât și militare. Acestea, proiectate de consiliul european în ședința de la Helsinki și validate la Nice, pot fi împărțite în două categorii: destinate conducerii (Comitetul politic și de securitate, Comitetul militar și Statul major) și cele destinate execuției (Eurofor, Euromarfor, Centrul satelitar, Grupul aerian european și Organismul întrunit de cooperare în materie de armament).

Structuri de conducere

Dispozitivul politico-militar prevăzut de consiliul european de la Helsinki și aprobat de cel de la Nisa este alcătuit din:

Comitetul politic și de secu-

ritate (COPS - Comité politique et de sécurité) compus din reprezentanții statelor membre. Are rolul să monitorizeze situația internațională în domeniile specifice PESC și să contribuie la adoptarea unor politici adecvate pe care le trimite consiliului, la cererea acestuia sau din proprie inițiativă. Comitetul supraveghează aplicarea deciziilor consiliului și exercită controlul politic și conducerea strategică a operațiunilor de gestiune a crizelor.

Comitetul militar al UE (CMUE - Comité militaire de l'UE) compus din șefii de stat major, reprezentați printr-un delegat permanent. Are rolul de a elabora avize militare și recomandări pentru Comitetul politic și de securitate și directive și instrucțiuni pentru Statul major al UE.

Statul major al UE (EMUE - état-major de l'UE) este însărcinat, în special, cu alarmarea rapidă, analiza situației și planificarea strategică. Această ultimă misiune constă în elaborarea și ierarhizarea variantelor strategice în folosul factorilor politici de decizie, pentru a le permite acestora să facă alegerea în cunoștință de cauză. El nu face planificarea operativă și nici

concordanță cu planurile de apărare ale țărilor membre, ale NATO sau ale altor organizații implicate, cum este Parteneriatul pentru pace spre exemplu. De asemenea, statul major este răspunzător de urmărirea, evaluarea și formularea recomandărilor privind antrenarea, exercițiile și interoperabilitatea forțelor.

Aceste structuri nu sunt încă în funcțiune, dar există structuri interimare. Astfel, Comitetul militar este prefigurat prin OMI (Oficiul militar interimar), iar Statul major printr-un « nucleu de experți », aproximativ 20 de ofițeri, plasat în cadrul Secretariatului general al UE. Este prevăzut ca, în forma finală, acesta (Statul major) să numere în jur de 100 de ofițeri repartizați în cinci compartimente.

Structuri de execuție- Forțe și mijloace militare

Aceste forțe, definite ca « reactive și interoperabile », corespund proiectului anunțat la Helsinki, cu termen de realizare anul acesta, 2003. UE trebuie să fie în măsură să desfășoare până la 60.000

conducerea strategică. Mai precis, statul major evaluează și redactează recomandări în ceea ce privește concepția de gestiune a crizelor și strategia militară generală. El este cel care aplică deciziile și directivele Comitetului militar și participă la procesul de elaborare, evaluare și reexaminare a obiectivelor referitoare la capacitățile militare necesare UE, ținând cont ca acestea să fie în

de oameni, în 60 zile, pentru cel puțin un an, cu elementele aeriene și navale proprii. La această forță, trebuie să fie asigurate și capacitățile strategice necesare, în special pentru C3I (conducere – comunicații – calculatoare – informații) și pentru transportul aerian.

Evenimentele din Irak au adus însă un element de noutate în concepția privind capacitățile militare

europene. În consecință, la reuniunea din 29 aprilie 2003, de la Bruxelles, a șefilor statelor care au fost împotriva intervenției militare a SUA în Irak, respectiv Franței, Germaniei, Belgiei și Luxemburgului, s-a luat hotărârea realizării de către cei patru a unor structuri militare de conducere și unei forțe de intervenție rapidă autonome față de NATO.

În mod independent de «obiectivul global» și de proiectul de la Bruxelles, UE dispune deja de mai multe elemente operaționale realizate de-a lungul timpului. Ele întrucoapează, mai bine decât Corpul european (corp prevăzut să acționeze pentru și în cadrul NATO, reunind 5 țări – Belgia, Spania, Franța, Luxemburg, Germania –, care poate alinia 80.000 militari, acționând ca o forță de reacție rapidă sub comanda unui stat major bazat la Strasbourg), noile ambiții geopolitice: o capacitate de acțiune autonomă, componentă a Politicii externe de securitate și apărare și, eventual, distinctă față de NATO.

Eurofor (forță de desfășurare rapidă) a fost creată la Lisbone în 1995 (cu ocazia ședinței consiliului de miniștri UEO) de Franța, Spania și Italia, la care s-a alăturat și Portugalia în 1996. Această forță se află în subordinea unui stat major « nucleul dur » al Punctului de Comandă, dispus la Florența, și cuprinde 25.000 de militari asigurați de țările membre și înlocuiți la fiecare doi ani. Eurofor este destinată să îndeplinească misiuni tip Petersberg (definite de summit-ul UEO din 1992), adică misiuni cu caracter umanitar, ca și misiuni de menținere sau de restabilire a păcii. Organizarea conducerii Eurofor este inedită pentru că posturile importante sunt repartizate arbitrar, prin rotație sau definitiv, între cei 4 membri; această regulă este diferită de cea a NATO, de proporționalitate cu numărul efectivelor asigurate de fiecare, dar specifică organizațiilor comunitare.

Euromarfor (forță maritimă) a fost înființată, în paralel cu Eurofor, ca forță maritimă multinațională, angajând aceleași țări (Franța, Italia, Spania începând din 1995, iar Portugalia din 1996). Are structura organizatorică prestabilită, iar forțele, aeronavale și amfibii, sunt nepermanente. Comandamentul, «Comeuromarfor»,

este de asemenea nepermanent, fiind bazat la uscat, și este asigurat prin rotație de fiecare autoritate navală națională timp de un an. Comeuromarfor îndeplinește simultan atribuțiile de comandament național și al Euromarfor.

Centrul satelitar de la Torrejon, lângă Madrid, este operațional din 1996 și are rolul de a interpreta datele provenind de la sateliții de observare și cercetare militară. Deși cu posibilități limitate, el constituie embrionul funcțiilor strategice menționate ca indispensabile la conferința despre capacitățile militare din noiembrie 2000.

Grupul aerian european (GAE) a fost creat în 1995 sub forma GAEFB (Grup Aerian European Franco-Britanic), la inițiativa Franței și Marii Britanii, din dorința intensificării cooperării între forțele aeriene. Bazat la High Wycombe, GAE s-a lărgit în 1998 cu Italia, iar în 1999 cu Belgia,

Germania, Olanda și Spania. Cele șapte armate aeriene reprezintă, de fapt, partea cea mai importantă a capacității aeriene europene.

Organismul întrunit de cooperare în materie de armament (OCCAR -L'Organisme conjoint de coopération en matière d'armement) este destinat să amelioreze dispozitivul de conducere a programelor de armament care se desfășoară în comun de Germania, Franța, Marea Britanie și Italia. De fapt, acest organism este o agenție, aflată în curs de obținere a personalității juridice, care va permite UE realizarea unor programe de înarmare corespunzătoare ambițiilor acestora, de pol de putere internațional. Sunt în curs de derulare sau de finalizare aproximativ 20 de programe, dintre care cele mai importante au ca obiectiv realizarea rachetelor antitanc HOT și MILAN, a elicopterului TIGRE, sistemului de rachete sol-aer ROLAND.

Aceste structuri de conducere, de forțe și mijloace, utilizabile atât sub egida NATO, OSCE sau altor organizații internaționale, sunt atu-uri de necontestat în procesul realizării unei capacități armate europene și de dobândire a identității internaționale de către UE.

În concluzie, progresele înregistrate de apărarea europeană au la bază două elemente esențiale: *context favorabil* și *convergență* de interese.

Context favorabil datorită realizărilor deosebite din domeniul economic, monetar și juridic, respectiv crearea pieței unice (1992) și a UE (1993), adoptarea monedei unice europene (1999) și cooperarea dintre polițiile și organele de justiție ale țărilor membre.

Convergență de interese în special în ceea ce privește capacitatea militară direct exploatabilă pentru gestionarea crizelor, în curs sau previzibile, la un standard cât mai apropiat de cel american, în domeniul bugetar pentru diminuarea cheltuielilor de apărare prin aplicarea conceptului „nici o multiplicare inutilă”, adică dezvoltarea cooperării pe programe mari, multinaționale, și în domeniul tehnologic și industrial pentru obținerea de performanțe tehnice și cucerirea de noi piețe de desfacere. ■

O sărbătoare recâștigată

ZIUA APELOR

Locotenent-comandor
Marian MOȘNEAGU

Încă de la înființare Liga Navală Română s-a străduit să capaciteze interesul opiniei publice pentru a practica navigația de plăcere și să realizeze un program de studii asupra mării, inițiind în acest scop educatorii în problematica simbolisticii acvatice în cadrul unei Școli a Apelor, care a fost înființată la Constanța. Pe fundalul acestor demersuri s-a născut *Ziua Apelor*, sărbătoare instituită în anul 1933 printr-o decizie a Ministerului Instrucției, Cultelor și Artelor. Până în anul 1945, această sărbătoare a fost organizată, an de an, în una din duminicile din a doua jumătate a lunii

iunie, de către școlile din vecinătatea apelor, cu concursul L.N.R., Yacht Clubului Regal Român, cluburilor nautice, autorităților locale civile și militare, precum și al Comandamentului „Straja Țării”, Inspectoratului Pregătirii Premilitare și al căminelor afiliate la Fundația culturală „Principele Carol”. În acest mod, învățământul popular românesc era chemat „să pună bază expansiunii noastre economice într-o regiune cu infinite izvoare de viață neexploatate, să dezvolte virtuțile marinărești oprite secular de fatalități istorice, să cultive bucuria de viață în popor prin sănătatea ce o dau sporturile de apă”. După modelul din Germania și Franța, înoul a devenit disciplină obligatorie în școli.

Ziua Apelor a fost susținută de însuși regele Carol al II-lea, președintele L.N.R., care în urmă cu 70 de ani participa, însoțit de voievodul Mihai, la manifestările organizate la strandul Snagov de Primăria municipiului București, împreună cu Federația de Natație, Yacht Club Snagov, Comandamentul Cercetașilor și L.N.R. Treptat, aria de desfășurare s-a extins la scară națională, Ziua Apelor serbându-se cu tot fastul convenit în numeroase localități din țară.

Organizatorii au mizat atât pe implicarea autorităților, cât și pe sprijinul presei în popularizarea semnificației evenimentului. Ministrul Dimitrie Gusti, Apostol D. Culea, directorul Educației Poporului, precum

și membri marcanți ai L.N.R., ca amirali Preda Fundățeanu, Aurel Negulescu, Petre Bărbuneanu, Ioan Coandă, Ioan Bălănescu, Ioan Georgescu, Gheorghe Koslinski, Constantin Negru, Nicolae Steriopol, Nicolae Păiș, comandorul Constantin Ionescu-Cerna, locotenentii Paul Epureanu și Eduard Ghezzo, poetul Alexandru Bilciurescu, Emanoil Bucuța, avocatul Aurel Vulpe ș.a. au prezentat conferințe în școli și la radio, au publicat articole în presa vremii, au editat lucrări de popularizare a tradițiilor noastre marinărești și au încurajat prin toate mijloacele atragerea tinerilor la practicarea înotului și a sporturilor nautice.

Programul manifestărilor era deosebit de atractiv și diversificat. Procesiunile și slujbele religioase de sfințire a apelor, Te-Deum-urile de pomenire a eroilor marinari și a pescarilor dispăruți pe ape, carele alegorice, serbările nautice și câmpenești, concertele de fanfară, croazierele pe mare și pe Dunăre, caravanele nautice, botezul unor ambarcațiuni destinate cercetașilor, expozițiile de unelte de pescuit sau cu tematică marinărească atrăgeau, an de an, participanți de toate vârstele. Sporturile de apă dețineau supremația competițiilor, regatele de ambarcațiuni civile și militare, ștafetele nautice și întrecerile de înot fiind acompaniate de acrobații și sărituri de la trambulină, demonstrații cu scafandri, exerciții demonstrative de salvare, concursuri de pescuit, defilarea cluburilor nautice, polo pe apă, concursuri de schi nautic și acvaplane, scufundări și înot sub apă, pantomimă nautică, comedie pe apă ș.a. Ca de obicei, jocurile marinărești făceau deliciul asistenței: sosirea zeului Neptun, purcelul la școndru, trasul la parâmbă, fuga în sac, alergarea cu oul în lingură, nunta cu bucluc, cavalerii de Malta, alergările în cârcă, marinarul la uscat, vânătoarea de rațe, berbecii pe apă, tigia miraculoasă, porțile, punțile de asalt, prinderea balonului sau a mingii pe tangon, salvarea unei ancore ș.a. erau viu disputate de temerari și îndelung aplaudate de public. Premilitarii, cercetașii marinari și elevii diferitelor școli participau cu entuziasm atât la întreceri nautice și pe uscat - curse cu obstacole, ștafete,

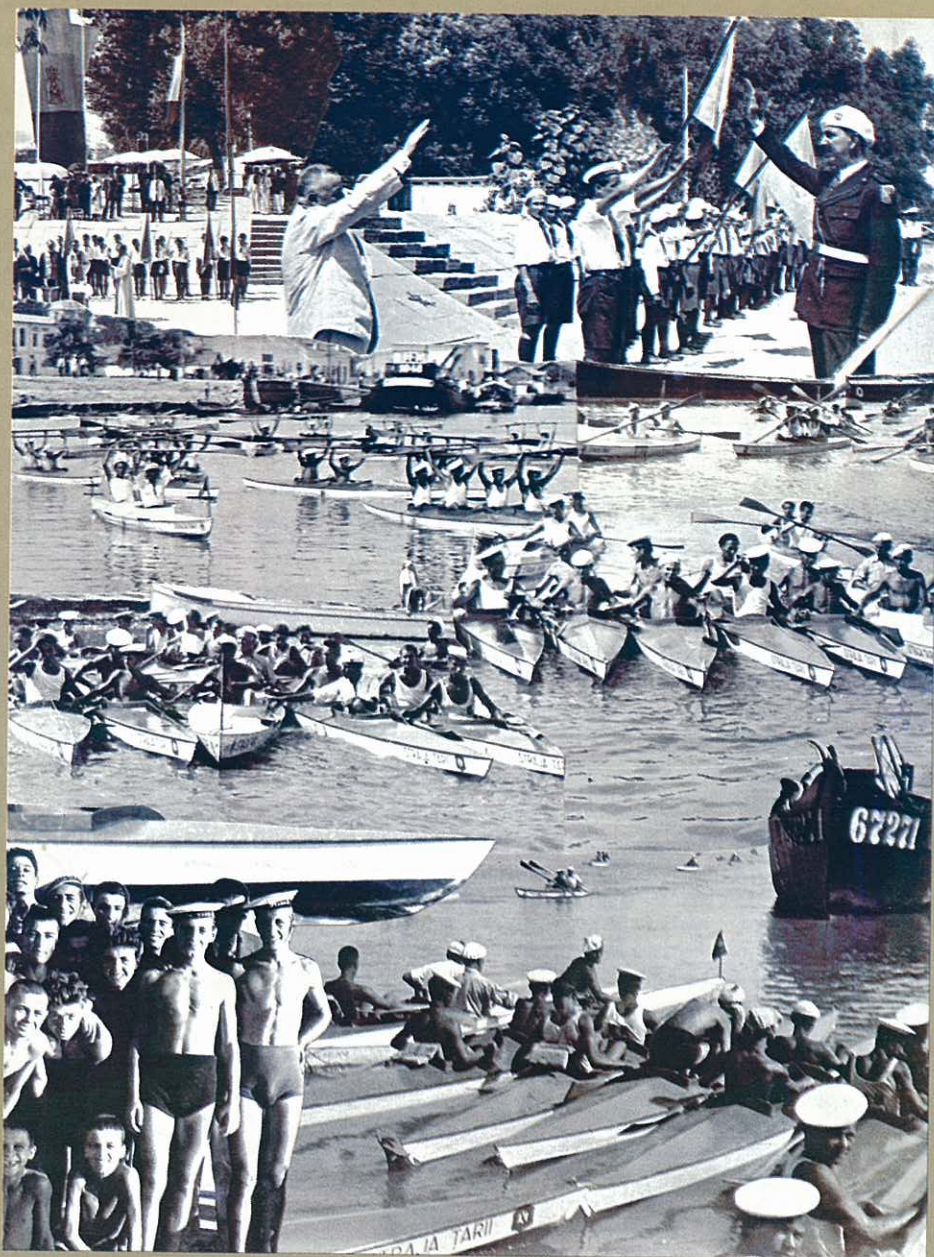
concursuri de albii-pitici, concursuri de mulaje pe plajă, meciuri de oină și fotbal, piramide, lansări de baloane, bătaie cu flori -, cât și la realizarea programelor artistice care constau în coruri, dansuri populare, lecturi și recitări de poezie cu tematică marinărească, concursuri de desen și creații literare, baluri, picnicuri etc.

Seratele venețiene și focurile bengale prelungeau distracția până spre ziuă.

În anul 2000, Consiliul de conducere al filialei București a L.N.R. a reluat tradiția organizării Zilei Apelor. Un an mai târziu, aceasta s-a serbat atât în Capitală, cât și la Constanța, Galați, Giurgiu și Oltenița, cu sprijinul generos al actualului Yacht Club Regal Român. Anul trecut, Ziua Apelor a fost marcată prin acțiuni

specifice la București și Constanța. În speranța redeșteptării interesului publicului larg față de această sărbătoare, alături de manifestările tradiționale, organizatorii au adăugat genuri noi precum simpozioane tematice, expoziții de pictură, mese rotunde, spectacole folclorice, dansuri moderne și populare, acrobații pe patine cu roțile, recitaluri de muzică de operă și operetă, regate de yachting etc.

Alături de Ziua Marinei, Ziua Apelor se înscrie ca o sărbătoare a spiritualității noastre marinărești, renașterea și perpetuarea sa impunând un cadru instituționalizat de afirmare, în interesul societății civile și al tuturor celor pentru care apa înseamnă nu numai viață, ci și bucuria de a trăi din plin binefacerile ei. ■

MARINA ROMÂNĂ ÎN TIMP

Acum 10 ani, nr.20 (4/1993). Relatam despre „Al cincilea voiaj, sub tricolor, în jurul Pământului” (era vremea când flota nu dispăruse, iar tricolorul flutura încă la pupa multor nave) și despre fregata americană *Kauffman* care vizita pentru prima oară Constanța (a revenit și în 1998). În spiritul tradițiilor Asociației Cultul Eroilor, cititorii aflau despre cimitirul militar Mircea Vodă, la rubrica „Nume de eroi înscrise pe bordaj” scriam despre locotenentul George Paraschivescu, iar preocupările (justificate la vremea respectivă) legate de „Flota ex-sovietică din Marea Neagră - factor de instabilitate politico-militară în zonă” s-au dovedit, în timp, nefondate.

Acum 5 ani, nr.53 (mai-iunie 1998). Prezentam concluziile la aplicația **STRONG RESOLVE '98** „Momentele cheie ale unui marș istoric trăite pe puntea de comandă”, punctam din perspectivă istorică recentă subiectul „Marea Neagră - zonă de interes geopolitic”, iar la rubrica „Navigatori în labirintul cunoașterii” scriam despre „Războaie nedeclarate”. Nu lipseau aniversările: „Pulsul medicilor Marinei Militare la aniversarea centenarului” sau despre „Chimiștii militari din marină. Rânduri pe marginea unei aniversări” (vedem cât de actuală a devenit problematica în urma atentatelor teroriste sau a războiului din Irak), dar și informații la zi despre flotele militare din Marea Neagră (cu traduceri pertinente din surse de primă mână) - „Mărire și decădere. O nouă ordine în Marea Neagră”. (B.D.)

SEMNAL

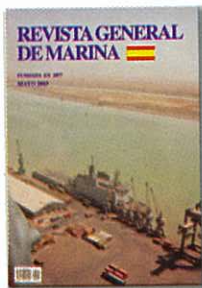

COLS BLEUS. Le magazine de la Marine et de la mer (29/03/2003). Ne reține atenția articolul „Cu privire la cel de-al doilea portavion francez”. Sunt luate în calcul următoarele variante: un portavion cu propulsie nucleară, unul cu propulsie clasică, în cooperare cu britanicii, sau unul cu propulsie clasică de concepție națională. Până în anul 2015 (dată la care va intra în serviciu activ) viitorul portavion va fi doar unul din programele Marinei (alături de submarinele nucleare de atac *Barracuda*, racheta navală de croazieră sau cel de-al patrulea submarin nuclear cu rachete balistice). După apariția celui de-al doilea

portavion francez va exista un singur grup aeronaual cu aceleași avioane, care se va muta de pe un portavion pe altul și va fi escortat de același grup de nave (la orizontul anului 2015 acestea vor fi fregatele *Horizon*, fregatele multirol și submarinele de atac *Barracuda*). (B.D.)

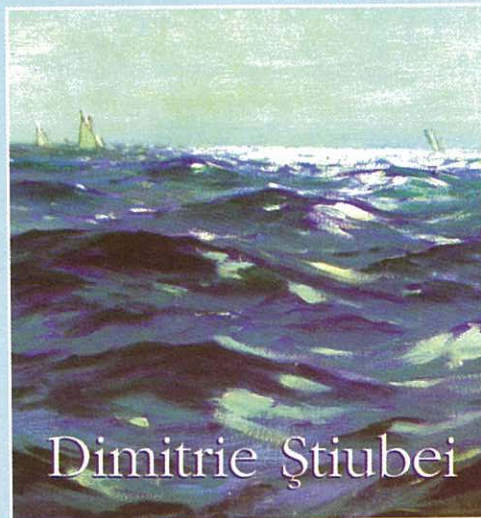
REVISTA GENERAL DE MARINA (mai 2003). Din sumar:

- Considerații asupra războiului naval
- Despre importanța unei primejdii invizibile: câmpul magnetic terestru
- Strategia și puterea navală în războiul din Afganistan
- CIMIC în Kosovo: o experiență personală
- Serviciile de informații nord americane în timpul războiului din Pacific (Pearl Harbor. Responsabilități)
- Marea în filatelie: Nicolaus Copernicus. (B.D.)

SEMNAL EDITORIAL

La închiderea ediției

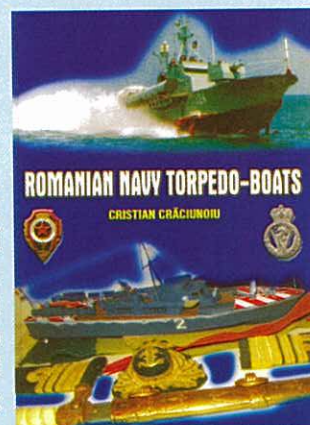
La Editura Yacht Club Român a apărut albumul „Dimitrie Știubei”, rod al colaborării dintre un istoric de artă, Ruxandra Dreptu, și un istoric al marinei, Mariana Păvăloiu. Lucrarea își propune să redea cât mai fidel personalitatea celui evocat în dubla sa postură de pictor și ofițer

de marină. Un text bilingv româno-englez, ilustrat cu fotografii inedite, este urmat de 47 de reproduceri ale unor lucrări de pictură marină, în majoritate. Vom reveni. (B.D.)

Vedetele torpiloare din Marina Română (Romanian Navy Torpedo Boats),

Cristian Crăciunoiu, ediție bilingvă, editura Modelism, 2003, 200 pag. + foto, 500.000 lei.

„Viteza și mobilitatea au constituit principalul atu al vedetelor în fața mastodonților. Astăzi însă, marile unități au viteze de croazieră comparabile cu vedetele ... Dacă, lansarea torpilei constituia o artă la începuturi și apoi pregătire de luptă avansată, astăzi, torpilele sunt mai greu de întreținut decât de lansat. „Trage și uită” este îndemnul de luptă pentru torpilele „inteligente” cu cap căutător ... Găsirea țintei și manevrarea acesteia era gloria comandantului. Astăzi găsirea țintei,

identificarea și transportul torpilei la țintă nu se mai face prin atac eroic prin ploaia de foc, ci prin lansarea unei rachete purtătoare. Nu mai este loc nici pentru șarjele de cavalerie și nici pentru cei săraci. Vechile concepte lasă locul altora noi și vedetele torpiloare așa cum erau ele gândite chiar în timpul războiului rece, sunt anacronice ... Un capitol se închide în istoria războiului naval și altul nou se deschide. Arma celor îndrăzneți s-a transformat în arma celor ce știu programare.” Astfel creionează autorul evoluția vedetelor torpiloare din Marina Română într-un secol și jumătate de istorie, dar și pe cei care au reprezentat „atacul cavaleriei ușoare” pentru marină. Pentru noi, istoria începe cu șalușa *Rândunica* și se încheie cu clasa *Epitrop*. Acum, când vedetele torpiloare sunt pe cale de dispariție în Forțele Navale Române, cartea se constituie într-un frumos omagiu adus vedetiștilor și armiei. Realizată în condiții grafice de adevărat album, cartea se înscrie în seria celorlalte reușite ale autorului. Textul bilingv îi oferă o deschidere în plus deoarece prețul este aproape prohibitiv pentru cititorul autohton. (B.D.)

UMOR

3 lecții pentru tinerii manageri

Lecția 1

Un tip intră sub duș exact în momentul în care nevasta sa iese din cadă. Subit, se aude soneria apartamentului. După o discuție scurtă, care decide care dintre ei să meargă să răspundă, femeia iese, se învelește într-un prosop de baie, coboară

scările și deschide ușa de la intrare. Era Bob, vecinul de palier.

Înainte să poată spune un cuvânt, Bob o întrerupe:

- Îți dau 800\$ pe loc dacă lași să cadă prosopul de baie cu care ești acoperită.

Puțin mirată, femeia ezită câteva secunde, după care desface prosopul și rămâne goală în fața lui Bob. El o privește din cap până-n picioare, după care îi întinde 8 bancnote de 100\$. Surprinsă de această întâmplare, dar mulțumită de mica avere pe care tocmai o făcuse în mai puțin de 2 minute, femeia urcă și intră din nou în baie. Soțul său, care era încă sub duș, o întreabă:

- Cine-a fost?

- Bob, vecinul nostru de palier.

- Ah, perfect. Ți-a dat cei 800\$ pe care mi-i datora?

Morala: Dacă împărtășești la timp partenerilor dumneavoastră informațiile critice relative la credit și la riscuri, puteți evita o proastă publicitate.

Lecția 2

La volanul mașinii sale, în drum spre biserică, un preot trece pe lângă o calugăriță care mergea pe jos. Se oprește și se oferă să o ducă până la mănăstire. Ea acceptă, urcă în mașină și, încrucișându-și picioarele, lasă la vedere niște coapse superbe.

Preotul nu se poate abține și, tot fixând picioarele tinerei călugărițe, pierde pentru câteva momente controlul autovehiculului.

După ce reușește să stăpânească din nou mașina, pune dintr-odată mâna dreaptă pe picioarele măicuței. Ea îl privește și spune:

- Părinte, vă amintiți Psalmul 129?

Rușinat, preotul se retrage subit și-și prezintă scuzele. Puțin mai încolo, sub îndemnul tentației, profită de schimbarea vitezei pentru a începe din nou. Și măicuța, îl apostrofează prompt:

- Părinte, vă amintiți Psalmul 129?

Părintele roșește din nou din cap până-n picioare și retrage din nou mâna de pe picioarele pasagerei, bâlbâind:

- Îmi pare rău, soră, trupul îmi este foarte slab.

Ajung la mănăstire, călugărița coboară din mașină, fără să spună un cuvânt, și-i aruncă o ultimă privire plină de înțelesuri. Preotul se grăbește către prima Biblie pe care o găsește și caută Psalmul 129:

"Mergi mai departe, caută întotdeauna sus și-ți vei găsi gloria."

Morala: La muncă, fiți întotdeauna bine informați pentru că altfel riscați să ratați ocazii unice.

Lecția 3

Un agent, un angajat la birou și un director de personal ies împreună de la muncă la prânz și, cum mergeau ei către un mic restaurant să ia masa, găsesc într-un morman de gunoaie o lampă cu ulei veche. O freacă și un duh iese la lumină.

- De obicei eu îmi împlinesc 3 dorințe, dar cum voi sunteți 3, am să vă îmi împlinesc câte una la fiecare. Angajatul de la birou intră repede în fața gesticulând:

- Eu, eu! Vreau să fiu pe o plajă albă din Bahamas într-o vacanță care să nu se termine niciodată și fără să am griji care să mă împiedice cumva să mă bucur de frumusețea vieții.

Nici nu termină bine și puf! angajatul dispare imediat. Agentul iese și el în față:

- Eu, eu! Eu vreau să savurez o "pina colada" pe o plajă din Tahiti împreună cu femeia visurilor mele.

Și puf! și agentul dispare.

- E rândul tău, spuse duhul uitându-se la directorul de personal.

- Vreau caăștia doi să fie înapoi la birou până se termină ora de masă.

Morala: Lăsați întotdeauna superiorul (ierarhic) să-și exprime primul dorințele.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

PORTURI

ORIZONTAL: 1. Port în România, stațiune balneo-climaterică – Din contra la Kerci! 2. Port și golf la Oceanul Indian, în Yemen – Plutit. 3. Aici sunt porturi diferite (românești) – Botroș (Ornit) – Cară în Silistra! 4. Costel Năvodaru – Poartă scrisoare – Abreviere latină pentru „în retro”. 5. Siglă pentru „American Academy of Arts and Letters” – Erou legendar grec, rătăcitor pe țărmurile Mării Egee. 6. Lătit prin apăsare la cald, procedeu tehnic pentru niturile folosite la îmbinarea tablelor la cald. 7. Ce cantitate? – În sens! – A spăla (pop.). 8. Poet bulgar, autorul volumului de versuri „În port” (Hristo) – Ultimele porturi! 9. Curs curgător – Fiica lui Nicola, eroina romanului „Europolis” de Jean Bart, a cărei acțiune se desfășoară în portul Sulina. 10. Pofim la Mangalia! – Axe de arbori – Nimic, în expresie. 11. Care cercetează în... mare (fem.).

VERTICAL: 1. Port în nord-estul statului Oman, cu ieșire la golful cu același nume – Una din insulele Caroline, situată la est de insula Yap. 2. Port în sud-estul Turciei, la Marea Mediterană – Arbore. 3. Clar – Ajunge! 4. Gen! – Ambarcații ușoare prevăzute și cu flotoare uneori, pentru transportat trunchiuri pe râuri – Produsul păsărilor. 5. Meșterit de un constructor de vase – Fiord în Norvegia, între arhipelagul Lofoten și coasta de apus a Scandinaviei. 6. „...în port”, poezie din lirica scriitorului Eugen Frunză – Arată drumul (și pe ape). 7. Stingere în apă – A devenit hain. 8. Parc japonez al orașului Nagoya – În cerc, la Anvers! – Plantă din Sulina! 9. Cerc de coral – Diminutiv de la Katia. 10. „Maria din port”, peliculă a acestui regizor francez, cu Nicole Courcel și Jean Gabin (Marcel) – „Lapte de cucul”. 11. Intră în portul nostru (dim. pl.) – Indicatoare la bord.

Dicționar: ONEI, INR, AAAL, LAI, FAIS, AOI.

Ion BRINDEA

Dezlegarea careului din numărul anterior: ÎN VALURI

ORIZONTAL: 1. SCAFANDRIER. 2. ALBERTI-SOS. 3. LATIT-GOALA. 4. IT-JAR-PCI. 5. NIT-RADA-AC. 6. INTRE-SULINA. 7. TAA-ATS-N-P. 8. ATUURI-ASAI. 9. TULI-TUMULT. 10. ERETI-SALTA. 11. ARABI-REIN.

VERTICAL: 1. SALINITATE. 2. CLATINATURA. 3. ABT-TRAULER. 4. FEIJ-E-UITA. 5. ARTAR-AR-IB. 6. NT-RASTIT-I. 7. DIG-DUS-US. 8. R-OPAL-AMAR. 9. ISAC-INSULE. 10. EOLIAN-ALTI. 11. RSA-CAPITAN

Ochiul Flotei

SALT LA PUPA

3 iunie. MM3 Florin Cismașu din grupul scafandrilor de luptă de incursiune, sărind în apă de la pupa vedetei *VENUS*.

(foto Bogdan Dinu)

PUMNALUL SCAFANDRULUI

MM2 Mădălin Veliu, cel care în octombrie anul trecut a degajat, doar cu pumnalul, o mină marină din al doilea război mondial prinsă în plasele unui pescador.

(foto Bogdan Dinu)

MÂNĂSTIREA DINTR-UN LEMN

Mănăstirea dintr-un Lemn - localitatea Frâncești, jud. Vâlcea. Loc de rugăciune pentru marinari și aviatori.

(foto Inocențiu Medeșan)

CROSUL OLIMPIC 2002

Membrii L.O.M.M. au fost premiați de Andreea Răducan, multiplă campioană mondială și olimpică la gimnastică.

(foto Inocențiu Medeșan)

ZIUA APELOR

22 iunie 2003, portul Tomis. Copii la concursul de alergare în saci.

(foto Valentina Ciucu)

